

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН
ПОЛИТИКЕ ЗА МЛАДЕ
ОПШТИНЕ КИКИНДА
2011 - 2015**

САДРЖАЈ

Одељак 1

Увод

- 1.1. Уводна реч председника општине
- 1.2. Институционални механизми политике за младе у општини Кикинда
- 1.3. Како је текао процес израде Локалног акционог плана политике за младе општине Кикинда
- 1.4. Организација рада Комисије

Одељак 2

Принципи и вредности

- 2.1. Принципи Локалног акционог плана политике за младе општине Кикинда

Одељак 3

Географија и демографија

- 3.1. Географски подаци општине Кикинда
- 3.2. Демографски подаци општине Кикинда
- 3.3. Циљна група коју обухвата Локални акциони план политике за младе општине Кикинда
- 3.4. Анализа кључних актера локалне омладинске политике

Одељак 4

Секторска анализа и приоритети по областима

- 4.1. Образовање младих
- 4.2. Социјална политика и запошљавање младих
- 4.3. Здравље младих
- 4.4. Култура младих
- 4.5. Активно укључивање младих у друштво, волонтеризам
- 4.6. Мобилност и информисање младих
- 4.7. Екологија и одрживи развој
- 4.8. Безбедност младих
- 4.9. Слободно време и спорт

Одељак 5

Повезаност са осталим стратешким документима

- 5.1. Усклађеност са Националном стратегијом за младе
- 5.2. Усклађеност са другим локалним стратегијама

Одељак 6

Механизми имплементације и евалуације

- 6.1. Имплементација Локалног акционог плана политике за младе
- 6.2. Мониторинг и евалуација Локалног акционог плана политике за младе

Одељак 7

Прилози

Прилог 1

Прилог 2

Прилог 3

Прилог 4

Одељак 8

Табеларни приказ Локалног акционог плана политике за младе општине Кикинда

УВОД

1.1 Уводна реч председника Општине Кикинда

Младе Кикинђанке и Кикинђани,

Желим да вам честитам на успешно и квалитетно израђеном Локалном акционом плану за младе, који систематски уређује најбитније сфере живота младих људи у нашој општини.

Локална самоуправа је доношењем овог документа показала своју спремност и одлучност да младима пружи шансу да сами одреде приоритете, којима ћемо се ми убудуће водити. Ви, наши млади сарадници, сте показали завидан ниво зрелости и посвећености при раду на овако битном стратешком документу.

Ја, као председник општине, и моји сарадници, бићемо вам и даље највећа подршка у остваривању планираних и зацртаних активности у наредним годинама, како би смо заједничким залагањем створили што боље услове за рад, запошљавање, спортски и културно - друштвени живот у нашој општини.

С поштовањем,

Илија Војиновић,
председник општине Кикинда

1.2. Институционални механизми политике за младе у општини Кикинда

Институционални механизми који су до сада успостављени у општини Кикинда су Канцеларија за младе Кикинда и Савет за младе.

Канцеларија за младе општине Кикинда отворена је 6. јула 2009. године, када је Општинско веће општине Кикинда донело одлуку о образовању Канцеларије за младе на препоруку Министарства омладине и спорта.

Канцеларија за младе општине Кикинда представља организациону јединицу локалне управе и смештена је у згради Културног центра Кикинда.

Визија Канцеларије за младе Кикинде је да су млади препознати и признати као равноправни грађани/ке, који у партнерству са властима и другим релевантним групама активно доприносе изградњи демократског друштва.

Мисија Канцеларија за Младе Кикинда је промоција и унапређење сарадње између младих, грађанског друштва, јавног и пословног сектора кроз информисање, оснаживање и заговарање за младе грађане/ке општине Кикинда.

Циљеви локалне Канцеларије за младе:

1. афирмација младих и њихово укључивање у друштво
2. пружање подршке иницијативама и пројектима младих
3. промовисање здравих стилова живота
4. економско оснаживање младих
5. неформално образовање младих
6. информисање младих
7. пружање могућности за квалитетно провођење слободног времена
8. промовисање вредности толеранције
9. поштовање људских права и равноправности
10. превенција деструктивног понашања младих
11. промовисање волонтерског рада.

Канцеларија за младе општине Кикинда је у току прве године рада развила широку мрежу сарадње са локалним, националним и међународним актерима који се баве омладинским политиком.

Досадашње активности

У првих годину дана рада Канцеларија за младе је самостално или у партнерству реализовала већи број пројектних активности.

SYLP (Serbia Youth Leadership Programme) у сарадњи са организацијом World Learning из Вашингтона и Грађанским иницијативама из Београда. SYLP је програм размене са Сједињеним Америчким Државама намењен средњошколцима и одраслима који се активно баве радом са младима. Програм је финансијски подржан од стране Одељења за образовање и културу US State Departmenta, а спроводи се у сарадњи са Амбасадом Сједињених Америчких Држава у Београду.

Канцеларија се прикључила и пројектима спровођења Националне стратегије за младе Министарства омладине и спорта Републике Србије у циљу обуке и информисања младих о здравим стиливима живота и програму US AID-а за планирање и реаговање у ванредним ситуацијама и јачање економске сигурности.

На основу истраживања потреба од новембра 2009. до априла 2010. године Канцеларија је реализовала радионице "Учимо заједно мађарски и норвешки језик". Где је 30-оро младих из Кикинде имало прилику да научи основе ова два језика.

Марта 2010. године Канцеларија за младе је приступила пројекту "Не пролази улицом без трага - заговарачке иницијативе за мањине" Групе 484 из Београда, подржаном од стране Европске уније, Делегације Европске комисије у Србији.

Током 2010. године Канцеларија за младе општине Кикинда реализовала је низ успешних активности у сарадњи са невладиним организацијама из земље и окружења: "Јачање улоге мадих у цивилним активностима у Србији", боравак у Словачкој на бази образовне посете, тренинг социјалних вештина, "Стратешко планирање у циљу изградње капацитета КЗМ" у сарадњи са ЦЗОР из Новог Сада, пројекат "Ми смо цео свет" у сарадњи са ОЦ "Ти и ја смо ми" из Бујановца, програм омладинске размене реализован у Албанији "Активна омладина - будућност Европе" у организацији IRSH Центра, пројекат "Банат без граница" организације АРК-а, Vivisectfest у организацији НВО "Војвођанка" из Новог Сада, турнир у малом фудбалу у сарадњи са Кикиндским и Спортном и бројне једнодневне активности.

Савет за младе

Општинско веће на седници одржаној 3. августа 2009. године донело је решење о образовању Савета за младе општине Кикинда.

Задатак савета за младе је да:

- Иницира и учествује у изради локалне омладинске политике у области образовања, спорта, коришћења слободног времена, повећања запослености, информисаности, активног учешћа, обезбеђивања једнаких услова, здравства, културе, равноправности полова, спречавања насиља и криминалитета, приступа правима, одрживог развоја и животне средине и другим областима од значаја за младе.
- Учествоје у изради Локалних акционих планова општине Кикинда и програма политике Националне стратегије за младе и прати њихово остваривање.
- Даје мишљење о питањима од значаја за младе и о њима обавештава органе општине: Скупштину

општне, Председника општине и Општинско веће.

- Усваја годишње и периодичне извештаје о остваривању локалне омладинске политике, локалних акционих планова и програма за младе и подноси их Општинском већу.

- Иницира припрему пројеката или учешће општине у програмима и пројектима за младе у циљу унапређења положаја младих и обезбеђења остваривања њихових права.

- Подстиче сарадњу између општине и омладинских организација и удружења и даје подршку реализацији њихових активности.

- Подстиче остваривање међуопштинске сарадње која се односи на омладину и о томе обавештава органе Општине.

- Даје мишљење о предлозима пројеката од значаја за младе који се делимично или потпуно финансирају из буџета Општине, прати њихово остваривање и даје своје мишљење надлежном органу Општине.

- Даје мишљење на нацрте прописа и одлука које доноси Скупштина општине у областима значајним за младе.

- Прати, координира и учествује у раду Канцеларије за младе општине Кикинда.

Локални акциони план политике за младе

Када је у питању политика за младе на локалном нивоу, најважнији стратешки документ и један од кључних елемената интегрисаног система подршке представља акциони план политике за младе.

1.3. Како је текао процес израде Локалног акционог плана политике за младе Општине Кикинда

Слика развоја омладинске политике у општини Кикинда је веома шаролика у погледу различитих приступа, динамична у погледу покретања бројних нових иницијатива, али и пионирска у погледу покушаја да се тема младих стави на дневни ред локалне самоуправе. Ипак, док се у неким општинама проблеми младих још увек решавају краткорочно, општина Кикинда је показала јасно опредељење у овој области кроз започети процес развоја Локалног акционог плана за младе.

Развијањем и имплементацијом локалног акционог плана за младе на територији општине Кикинда и методологијом која је коришћена током развоја програма за младе омогућиће младима да остваре своје право да одлучују и да у потпуности

учествују у процесу развоја омладинске политике у општини Кикинда.

Прва иницијатива за покретање процеса израде локалне стратегије и акционог плана за младе у Кикинди, потекла је од стране Коалиције младих Кикинде 2005. године. Тада локална самоуправа није подржала процес у целости, те се акциони план није завршио.

Друга иницијатива за покретање процеса потекла је од стране Савета за младе на седници одржаној 28. 01. 2010. године. Тада су се успоставили институционални механизми политике за младе и створили услови да Општина и млади Кикинде заједнички започну процес израде овог документа.

1	Увиђање потребе да се изради локална стратегија за младе и одлука о започињању процеса	јануар 2010.
2	Јавни позив младима да се укључе у процес	фебруар - март 2010.
3	Формирање тела - Комисија за израду ЛАП-а	март - април 2010.
4	Рад Комисије (рад у радним групама):	
	- Свечана седница Комисије за израду Локалног акционог плана политике за младе	април 2010.
	- Састанак са координаторима и заменицима (рад у радним групама)	април - мај 2010.
	- Истраживање потреба и проблема младих	јун - септембар 2010.
	- Рад у радним групама	септембар - новембар 2010.
5	Презентација, дијалог и консултације са младима и актерима локалне заједнице ("Обележавање Међународног дана младих")	децембар 2010.
6	Утврђивање коначног текста	децембар - јануар 2011.
7	Процес усвајања документа	фебруар 2011.
8	Имплементација; мониторинг и евалуација	2011. - 2015.

Кроз рад у 9 радних група, одржано је више од 30 састанака са младима, као и са различитим актерима локалне заједнице; истраживање потреба и проблема младих реализовано је кроз три фокус групе које је реализовао Центар за омладински рад из Новог Сада. Током израде првог акционог плана за младе радне групе су користиле стручну литературу Центра за омладински рад, податке и истраживања која су вршена у протеклим годинама на територији општине Кикинда.

1.4. Организација рада Комисије

Поштујући принципе Локалног акционог плана политике за младе, Комисија је свој рад организовала на следећи начин:

а) Чланови и чланице били су распоређени у 9 радних група, у складу са областима у којима су анализирани проблеми младих у Кикинди. У раду радних група учествовали су млади који су током процеса израде документа изразили жељу и интересовање да се укључе; представници/е организација младих које активно делују у одређеној области; представници/е институција, установа, организација и удружења, као заинтересовани актери локалне заједнице.

б) Свака радна група имала је:

- координатора/ку
- заменика/цу координатора
- чланове и чланице

Решењем о именовану председника и чланова Комисије за израду Локалног акционог плана политике за младе Општине Кикинда ("Службени лист Општине Кикинда", број ИИ -06-21/2010) Председник општине Кикинда за председника Комисије именовано је Жељка Лечића, председника Савета за младе општине Кикинда.

Радне групе радиле су у следећем саставу:

1. Радна група "Образовање младих":

координаторка Драгана Белош (асистенткиња Канцеларије за младе), заменица координаторке Мирослава Кузманов (Демократска странка), чланови и чланице:

Гордана Булатовић (Помоћница председника задужена за образовање и социјалну заштиту), Илинка Ђилас (Секретаријат за друштвене делатности), Александра Нешковић (Савет за младе), Јелена Секулић, (Актив директора средњих школа), Вера Караџин (ОШ "Жарко Зрењанин"), Марија Ињац (Демократска странка), Колдан Биљана (ОШ "6. октобар").

2. Радна група "Социјална политика и запошљавање":

координатор Алексеј Степанов (У "Центар за подршку женама"), заменица координатора Маја Берар (Савет за младе), чланови и чланице:

Ђурђина Јеринкић (Национална служба за запошљавање Филијала Кикинда), Јелена Лаковић

(Центар за социјални рад), Драган Самац (Социјалистичка партија Србије), Оливера Блаженски (Социјалистичка партија Србије), Александра Ибрајтер (студенткиња), Мира Бурсаћ (Секретаријат за финансије).

3. Радна група "Здравље младих":

координаторка Маријана Бркљач (чланица Савета за младе), заменица координаторке Соња Фелбаб (Општинска организација Црвеног крста Кикинда), чланови и чланице:
др Душан Коларовић (директор Опште болнице Кикинда), Санијела Бајић (Дом здравља Кикинда), Снежана Бајкин (У "ОКОК"), Валерија Тубин (Демократска Странка), Марина Антин (млада особа), Споменка Ковљенић (Саветовалиште за младе).

4. Радна група "Култура":

Гордана Перуновић Фијат (Културни Центар Кикинда), заменик координаторке Мирослав Мержан (У "Roma-rotа")

чланови и чланице: Милош Латиновић (заменик председника Општине Кикинда), Марко Марковљев (У "Креативија"), Александар Митревски (студент), Радмила Перовић (Народна библиотека "Јован Поповић") Кристина Лабади (чланица Савета за младе), Тања Баба (млада особа).

5. Радна група "Активно укључивање младих у друштво, волонтеризам":

координаторка Биљана Стојановић (координаторка Канцеларије за младе), заменица координаторке - Милана Пузић (У "ОКОК")

чланови и чланице:

Марио Бојић (неформална група "Youth in Fire"), Татјана Попадић (Социјалистичка партија Србије), Тијана Велемиров (ученица), Душан Родић (млада особа), Љиљана Поповић (млада особа), Неда Миладинов (ученица), Милан Арсенов (Општинска организација Црвеног крста Кикинда).

6. Радна група "Мобилност и информисање":

координаторка Драгана Дукић (У "Центар за подршку женама"), заменица координаторке - Светлана Марчета (чланица Савета за младе), чланови и чланице:

Весна Бојић (РТВ ВК), Валентина Миросављев (ученица), Филип Јунгић (ученик), Слободан Каприш (студент).

7. Радна група "Екологија и одрживи развој":

координаторка Зорица Лупуљев (У "ОКОК"), заменик координаторке Милутин Гаврилов (секретар Секретаријата за инспекцијске послове и заштиту животне средине),

чланови и чланице:

Љиљана Милекић (Секретаријат за инспекцијске послове и заштиту животне средине), Бранислав Чанак (Социјалистичка партија Србије), Винко Турдија (млада особа), Драган Воћић (студент).

8. Радна група "Безбедност младих":

координатор Павле Рајков (ПУ Кикинда), заменик координатора Бојан Чолак (Демократска Странка) чланови и чланице:

Душан Глишин (ПУ Кикинда), Драган Шибул (У "ОКОК"), Златомир Миладинов, Славко Пузигаћа (Војни Одсек Зрењанин, Војни одељак Кикинда), Нина Попесков (координаторка Канцеларије за младе у Руском Селу), Александар Стојков (Мултикултурни Банат Кикинда).

9. Радна група "Слободно време и спорт":

координатор Александар Аћимов (Демократска Странка), заменик координатора Душан Сантрач (Социјалистичка партија Србије),

чланови и чланице:

Гордана Трњић (ОВ ресор за спорт и туризам), Рељин Мирослав (Спортски Центар Језеро), Овука Драган (Спортски Центар Језеро), Зоран Блажић (Спортски савез), Ивана Блажић (Социјалистичка партија Србије), Дејан Велди, Душан Рофа (Демократска странка)

Активно се укључила у рад: Маја Берар (Савет за младе).

Велики допринос у раду на анализи тенутног стања локалне заједнице дао је професор Горан Ристић.

Нацрт текста приредили: Биљана Стојановић (Канцеларија за младе Кикинда) и Жељко Лечић (Савет за младе).

ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

Локална омладинска политика у свом приступу не би требало да третира младе као друштвени проблем који треба решавати, нити као кориснике услуга, већ пре свега као грађане/ке са својим правима и капацитетима, којима треба пружати прилику за развој сопствених потенцијала и оснаживати их за преузимање активне улоге у заједници. Локална омладинска политика не би требало да одговара само на потребе већинске популације, већ да, водећи се принципима недискриминације и социјалне инклузивности, обрати посебну пажњу и спроведе мере усмерене на оснаживање и укључивање мањинских, маргинализованих и рањивих група младих.

Имајући све то у виду Комисија за израду Локалног акционог плана политике за младе у току свог рада и креирања мера за побољшање омладинске политике и статуса младих у општини Кикинда користиће принципе на којима је заснована омладинска политика, а који су у складу са принципима Националне стратегије за младе јер произилазе из вредносног система чији су основ Устав Републике Србије, Универзална декларација о људским правима, Конвенција УН о правима детета са Протоколима, Конвенција Савета Европе о људским правима и основним слободама и међународни пакет о грађанским и политичким правима.

Полазиште Локалног акционог плана политике за младе општине Кикинда чине следећи принципи и вредности:

Активно учешће младих - обезбеђују се права, подршка, средства, простор и могућности како би млади равноправно у партнерству са локалним властима учествовали у доношењу одлука које доприносе изградњи демократског друштва.

Коменаџмент - Успостављање пуног и избалансираног партнерства између представника власти задужених за питања младих с једне стране и представника омладинских организација, организација које се баве младима, представника ђачких и студентских парламената са друге стране. Ове две стране у засебним али и заједничким телима преговарају и равноправно учествују у доношењу одлука о приоритетима, стратешким правцима, као и о расподели средстава намењених имплементацији Локалног акционог плана.

Оснаживање - Изградња високе свести о сопственим правима, о развоју сопствених капацитета, као и о повећаној спремности (мотивацији) за преузимање иницијативе и потпуне одговорности за сопствени живот и локалну заједницу.

Инклузивност - Интегрално и инклузивно обухватање свих категорија и субкултура младих без дискриминације. Инклузивност подразумева избегавање стереотипног разумевања живота младих, односно редоследа корака током периода младалачке транзиције.

Реалистичност - Реалистичност подразумева да приоритети, циљеви и активности одређени Локалним акционим планом за младе су реално засновани, остварљиви и да су их прихватили сви релевантни актери.

Одрживост - Обезбеђивање и изградња механизма конитунираног мониторинга и евалуације. За одрживост Локалног акционог плана политике за младе важан је превентиван план одбране од потенцијалних опасности које могу доћи изнутра (унутар система омладинске политике), али и споља (предизборни период, политичке турбуленције, промене општинске власти и слично).

Заснованост - Локални акциони план политике за младе је пре свега заснован на поузданим информацијама о друштвеном положају младих и њиховим променљивим очекивањима, ставовима и животним стилевима.

Права младих - Усвајање Локалног акционог плана политике за младе, поред потреба, интересовања и проблема младих узима пре свега у обзир њихова права. Као и одрасли, млади имају право на достојанствен живот у коме су им

све основне људске потребе задовољене, у коме им је дата могућност да изразе сопствено мишљење и учествују у одлучивању о питањима од њиховог интереса. Млади, баш као и одрасли, имају право на заштиту од дискриминације, на квалитетно образовање и могућност да се слободно удружују са другим младима сличних интересовања.

Транспарентност - Од пресудног значаја за планирање, развој и имплементацију Локалног акционог плана политике за младе је обезбеђивање видљивости у циљу препознавања проблема и потреба младих од стране целокупне локалне заједнице.

Хармонизација - Локални акциони план политике за младе је усклађен са осталим стратешким документима који се тичу политике за младе на националном и међународном нивоу.

ГЕОГРАФИЈА И ДЕМОГРАФИЈА

3.1 Географски погаци

Општина Кикинда је центар Севернобанатског управног округа (северног Баната и Потисја). Општина Кикинда се налази у Војводини, Република Србија, у североисточном делу Баната. Територија општине граничи се са шест Војвођанских општина - на северозападу са општином Чока, на западу са општином Ада, на југозападу са општином Нови Бечеј, на југу са општинама Зрењанин и Житиште, на југоистоку са општином Нова Црња, док се на истоку и североистоку граничи са Румунијом. Општина Кикинда има десет насељених места у којима живи 67.002 становника: Банатска Топола, Банатско Велико Село, Башаид, Иђош, Кикинда, Мокрин, Наково, Нови Козарци, Руско Село и Сајан.

Назив Кикинда први пут је забележен почетком 15. века и то у облику Кокенуд, а највероватније је означавао, заједно са називом Ецехида, име више мањих насеља, односно добара угарских, а затим и српских деспота. Данашњи назив града јавља се први пут на географској карти 1718. године као Gross Kikinda и тада не обележава насеље, већ ненасељен простор-пустару. Иначе, придев Gross, Nagy или Велика у немачкој, мађарској, односно српској варијанти, био је у званичној употреби у имену града све до краја 1947. године. Етимолошко порекло имена Кикинде није у потпуности разјашњено. Најчешће се објашњава мађарским називом коровске биљке kökény (трњина) и старим словенским, односно прасловенским кореном кик (глава).

У Општини је у службеној употреби српски језик и ћирилично писмо. У Општини је у службеној употреби и мађарски језик и писмо у складу са Законом и Статутом општине у насељеним местима: Банатској Тополи, Кикинди, Руском Селу и Сајану.

Карта Републике Србије,
положај општине Кикинда

3.2. Демографски погаци

У општини Кикинда живи 67.002 грађана (по попису из 2002. године) у 10 насеља. Просечна густина насељености износи 81 становник на км². Према урбано-руралној структури Општину чини 62,59% градско становништво. (-62,6 % податак из стратегије лок.одр.раз)

3.2.1 Старосна структура становништва општине Кикинда испољава тенденцију уравнотежења пропорција међу великим старосним групама. Просечна старост је 39,9 година. Становништво старо преко 65 година чини 16%, док млађа популација (до 19 година) учествује у укупном броју становника са 22%. (просечна старост 40,27-податак из Профил заједнице-програм подстицаја економском развоју општине, становништво преко 65 година 15,39%попису 2002.год., РЗЗС)

3.2.2 Етнички састав: У Општини Кикинда огромну већину чине Срби са 76,4%, а затим Мађари са 12,8%. (76.43%СР, 12.85%МЂ, 2.33% РОМА.)

3.2.3 Демографска кретања. Основна карактеристика, али и узрок актуелних демографских кретања у општини Кикинда је нарушена привредна стабилност. Дестимулативна привредна кретања, од 90-тих па надаље, условила су процес иселљавања радно-способног (и фертилног) становништва, опадање стопе природног прираштаја, смањење процента радно-способног

становништва, које чини 68,14% укупног становништва и почетак процеса старења. (68,72% податак према попису 2002.год., РЗЗС)

3.2.4 Образовна структура становништва општине Кикинда: завршена средња школа је најчешћи вид образовања (42,15% становника), на другом месту је основно образовање 26,34%, док је 8,63% становништва општине са вишом и високом стручном спремом.

Табела I. Упоредни преглед броја становника

	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2002
Број становника у општини	64,251	64,685	68,562	68,915	69,864	69,743	67,002
Промена броја становника у општини (ланчани индекс)	100,7	106,0	100,5	101,4	99,8	106,2	96,9

Извор табеле: Републички завод за статистику

Табела 2. Процењени број становника у периоду 2000-2006.

	1991	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Број становника у општини	67582	67378	66781	66168	65532	64842	64119
Укупна промена броја становника у општини	/	-204	-597	-613	-636	-690	-723
Стопа раста броја становника у општини	/	99.70%	99.11%	99.08%	99.04%	98.95%	98.88%
Стопе раста броја становника у на нивоу града Београд	/	95.98%	99.20%	99.09%	99.04%	98.97%	98.90%
Стопа раста броја становника у Србији	/	99,80%	99,80%	99,50%	99,30%	99%	98,60%

Извор табеле: Републички завод за статистику

Табела 3. Структура становништва према типу насеља, 2002.

	Општина		Северно-банатски округ		Србија	
	Број	Учешће (%)	Број	Учешће (%)	Број	Учешће (%)
Градско становништво	41,935	62.59%	102,058	61.52%	4,258,964	56.55%
Остало становништво	25,067	37.41%	63,823	38.48%	3,272,105	43.45%
Укупно становништво	67,002	100.00%	165,881	100.00%	7,531,069	100.00%

Извор табеле: Републички завод за статистику

Табела 4. Витални догађаји, 2008.

	Општина	Округ	Србија
Живорођени	521	1292	69083
Живорођени на 1000 становника	8.3	8.3	9.4
Умрли	935	2447	102711
Умрли на 1000 становника	15.0	15.7	14.0
Природни прираштај	-414	-1155	-33628
Природни прираштај на 1000 становника	-6.6	-7.4	-4.6

Извор табеле : Републички завод за статистику, Општински годишњак 2009. год.

Табела 5. Структура женског становништва старог 15 година и више према броју живорођене деце, 2002.

		Општина	Удео у укупном броју жена старих 15 и више год. у општини (%)
Укупно		19.881	100%
Није рађала		5.790	29%
Родила	1 дете	6.971	35%
	2	6.168	31%
	3	766	4%
	4	117	1%
	5 и више деце	69	0%
	непознато	/	0%

Извор табеле : Републички завод за статистику

Табела 6. Структура становништва старог 15 и више година према брачном стању и полу, 2002.

	Општина	Удео у укупном броју становника у општини (%)
Укупно	56639	100%
Неожењени / неудати	14,119	25%
Ожењени / удати	33,470	59%
Разведени	2500	4.50%
Удовице / удовци	6,492	11%
Непознато	58	0%

Извор табеле : Републички завод за статистику, Општински годишњак 2009. год.

Табела 7. Структура становништва према старости и полу, 2002.

		Општина	Удео у укупном броју становника у општини (%)
Укупно становништво	Укупно	67,002	100%
	Мушко	32,675	49%
	Женско	34,327	51%
0-4	Укупно	2,807	4%
	Мушко	1,458	2%
	Женско	1,413	2%
5-9	Укупно	3,479	5%
	Мушко	1,776	3%
	Женско	1,703	3%
10-14	Укупно	4,013	6%
	Мушко	2,077	3%
	Женско	1,936	3%
15-19	Укупно	4,691	7%
	Мушко	2,360	4%
	Женско	2,331	3%
20-24	Укупно	4,627	7%
	Мушко	2,408	4%
	Женско	2,219	3%
25-29	Укупно	4,346	6%
	Мушко	2,187	3%
	Женско	2,159	3%
30-34	Укупно	4,182	6%
	Мушко	2,137	3%
	Женско	2,045	3%

Извор табеле : Републички завод за статистику, Општински годишњак 2009. год.

Табела 8. Старосни индикатори становништва, 2006.

	Општина	Северно-банатски округ	Србија
Просечна старост (године)	40,95	41,22	40.74
Очекивано трајање живота мушкарци (године)	68,14	67,37	69.73
Очекивано трајање живота жене (године)	74,72	74,47	75.05
Индекс старења*	101,05	106,54	101.39

* Индекс старења - представља однос старог (60 и више година) према младом (0-19) становништву

Извор табеле : Републички завод за статистику

Табела 9. Полна структура становништва, 2002.

	Општина	Структура становништва у општини (%)	Структура становништва у округу (%)	Структура становништва у Србији (%)
Мушко	32,675	49%	49%	49%
Женско	34,327	51%	51%	51%
Укупно	67,002	100%	100%	100%

Извор табеле : Републички завод за статистику

Табела 10. Структура становништва према етничкој или националној припадности, 2002.

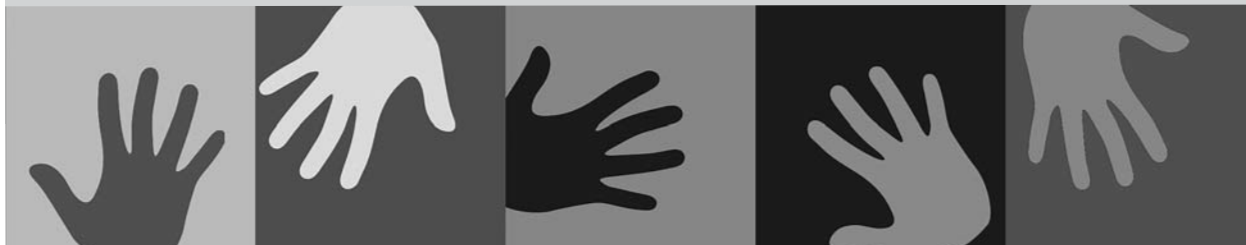
	Општина		Северно-банатски округ	
	Број	Удео у укупном становништву (%)	Број	Удео у укупном становништву (%)
Срби	51,212	76.4%	72,242	43.6%
Црногорци	219	0.3%	501	0.3%
Југословени	1,670	2.5%	3,018	1.8%
Албанци	56	0.1%	197	0.1%
Бошњаци	1	0.0%	13	0.0%
Бугари	25	0.0%	28	0.0%
Буњевци	9	0.0%	98	0.1%
Власи	0	0.0%	0	0.0%
Горанци	0	0.0%	0	0.0%
Мађари	8,607	12.8%	78,551	47.4%
Македонци	158	0.2%	249	0.2%
Муслимани	88	0.1%	171	0.1%
Немци	69	0.1%	120	0.1%
Роми	1,564	2.3%	3,944	2.4%
Румуни	133	0.2%	363	0.2%
Руси	19	0.0%	39	0.0%
Русини	16	0.0%	40	0.0%
Словаци	55	0.1%	306	0.2%
Словенци	33	0.0%	75	0.0%
Украјинци	35	0.1%	64	0.0%
Хрвати	240	0.4%	632	0.4%
Чеси	14	0.0%	15	0.0%
Остали	90	0.1%	303	0.2%
Неопредељени	2,006	3.0%	3,829	2.3%
Регионална припадност	374	0.6%	555	0.3%
Непознато	309	0.5%	528	0.3%
Укупно	67,002	100%	165,881	100%

Извор табеле : Републички завод за статистику, Општински годишњак 2009. год.

Табела II. Структура становништва према вероисповести, 2002.

	Општина		Северно-банатски округ	
	Број	(%)	Број	(%)
Православна	51979	78.00%	79410	48.00%
Католичка	9313	14.00%	74468	45.00%
Протестантска	278	0.00%	1298	1.00%
Исламска	99	0.00%	273	0.00%
Јудаистичка	7	0.00%	18	0.00%
Прооријенталних култова	4	0.00%	9	0.00%
Припада вероисповести која није наведена	150	0.00%	260	0.00%
Верник је, али не припада ниједној вероисповести	4	0.00%	4	0.00%
Није верник	566	6%	8,364	0.00%
Неизјашњен	3897	1%	825	5.00%
Непознато	705	1%	952	1%
Укупно	67,002	100%	165,881	100%

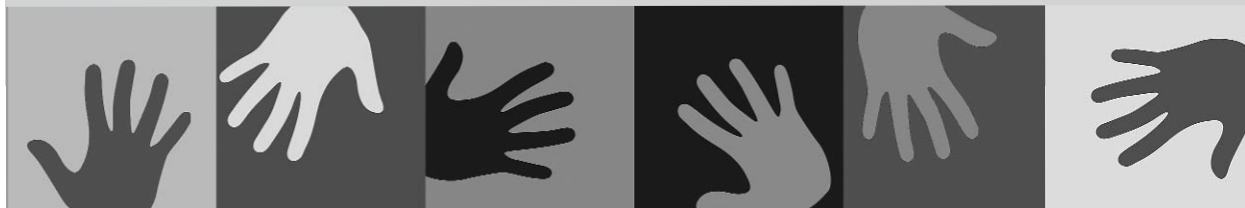
Извор табеле : Профил заједнице, Програм подстицаја економском развоју општина

Табела 12. Структура становништва старог 15 и више година према школској спреми и писмености, 2002.

		Општина (број)			Општина (%)			Србија (%)		
		Укупно	Мушкарци	Жене	Укупно	Мушкарци	Жене	Укупно	Мушкарци	Жене
Укупно становништво (>15)		56,639	27,364	29,275	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Без школске спреме	укупно	2,774	738	2,036	5%	3%	7%	5.70%	2.50%	8.60%
	неписмени	1,495	295	1,200	3%	1%	4%	3.60%	1.10%	5.90%
1-3 разреда основне школе	укупно	1,431	471	960	3%	2%	3%	2%	1.20%	2.70%
	неписмени	29	11	18	0%	0%	0%	0.04%	0.03%	0.06%
4-7 разреда основне школе		8,347	3,276	5,071	15%	12%	17%	14.20%	12.30%	15.90%
Основно образовање		14,917	6,808	8,109	26%	25%	28%	23.90%	23%	24.70%
Средње образовање		23,873	13,353	10,520	42%	49%	36%	41.10%	46.10%	36.40%
Више образовање		2,370	1,106	1,264	4%	4%	4%	4.50%	4.90%	4.10%
Високо образовање		2,520	1,360	1,160	4%	5%	4%	6.50%	7.30%	5.80%
Непознато		407	252	155	1%	1%	1%	2.20%	2.60%	1.80%
Неписмени укупно		1,524	306	1,218	3%	1%	4%	3.60%	1.10%	6%

Извор табеле : Републички завод за статистику, Општински годишњак 2009. год.

3.3. Циљна група коју обухвата Локални акциони план политике за младе општине Кикинда

Циљна група Акционог плана политике за младе општине Кикинда су млади старости од 15 до 30 година без обзира на то ког су друштвеног статуса, националности, верског, сексуалног, политичког и другог опредељења.

Младих у општини Кикинда, који су према Националној стратегији одређени као особе од 15 до 30 година, има 13 664, што тренутно чини 20% становника у општини Кикинда.

Приликом израде Локалног акционог плана политике за младе водило се рачуна о прецизном дефинисању циљне групе за сваку активност како би се циљано и континуирано радило са сваком категоријом младих.

3.4. Анализа кључних актера локалне омладинске политике

Млади су се на локалном нивоу до сада третирали као једни од многобројних корисника услуга. Ипак, неке институције и организације препознају младе или као специфичну циљну групу или као циљну групу са специфичним потребама у специфичној сфери живота.

Анализирајући активности организација, институција и општинских органа, дошли смо до различитих приступа у раду са младима и тиме добили приоритете деловања водећих актера у развоју локалне омладинске политике. Кључни актери су полазиште креирања кохеретног и стратешки одређеног система подршке младима и могући партнери усмерени на повећање осетљивости за потребе и права младих.

Институција	Структуре које раде са младима, програми који се спроводе и ресурси који постоје за рад са младима
Локална самоуправа	<p>Структуре које раде са младима: Канцеларија за младе Трг српских добровољаца 23 23300 Кикинда Тел.: 0230 22 544 лок.105</p> <p>Савет за младе Трг српских добровољаца 12 23300 Кикинда</p>
	<p>Програми који се спроводе са младима:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Програми финансирања који се односе на младе 2. Финансирање школског спорта 3. Стипендирање и кредитирање младих 4. Финансирање активности младих талената 5. Регресирање трошкова ђака путника 6. Обука из прве помоћи (спроводи је Црвени крст) 7. Давалаштво крви (спроводи га Црвени крст)
	<p>Ресурси:</p> <p>Финансијски ресурси: буџет СО Кикинда Материјални ресурси: просторије Канцеларије за младе и СО Кикинда за одржавање семинара и различитих скупова Технички ресурси: техничка опрема за одржавање семинара и различитих скупова Људски ресурси: координатор Канцеларије за младе, девет чланова Савета за младе, стручне службе Општинске управе</p>

Институција	Структуре које раде са младима, програми који се спроводе и ресурси који постоје за рад са младима
Социјална заштита	<p>Структуре које раде са младима: Центар са социјални рад, Семлачка 10 23300 Кикинда +381 230 21 169 +381 230 27 374 e-mail:kikindacsr@minrzs.gov.rs Мобилни тим за борбу против насиља у породици и неодложне интервенције (доступан 24 часа) +38164 465 43 33</p> <p>Саветовалиште за правну и психосоцијалну помоћ женама које су претрпеле насиље Немањина 2 23300 Кикинда Телефон Саветовалишта је 0800 10 10 10 (Позив на овај број је бесплатан за позиве из фиксне и мобилне телефоније)</p>
	<p>Програми које спроводи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Материјално обезбеђење • Додатак за помоћ и негу другог лица • Увећан додатак за помоћ и негу другог лица са утврђеним 100% телесним оштећењем • Помоћ у оспособљавању за рад • Смештај у другу породицу или установу социјалне заштите • Услуге социјалног рада • Заштита деце из породица са поремећеним односима • Заштита деце без родитељског старања • Заштита деце и омладине са поремећајима у понашању • Заштита деце и омладине ометене у психо - физичком развоју • Стручни рад са малолетним лицима која ступају у брак • Набавка школског прибора за социјално угрожену децу основних и средњих школа

- Бесплатан превоз (месечна карта) за ђаке који путују до основне или средње школе
- Бесплатна ужина за социјално најугроженије ученике
- Регресирање трошкова превоза ученика који похађају школу ван територије општине Кикинда
- Повластице у превозу за РВИ, слабовиде, пензионере и студенте

Ресурси:

Финансијски ресурси: републички и општински буџет

Материјални ресурси: просторије

Центра за одржавање састанака, семинара и различитих скупова

Технички ресурси: техничка опрема

Центра за социјалан рад

Људски ресурси: 7 социјалних радника, 2 правника, 3 психолога, 1 педагог, 1 андрагог, 1 специјални педагог, 1 социолог, 2 административна радника

Институција	Структуре које раде са младима, програми који се спроводе и ресурси који постоје за рад са младима
-------------	--

Просвета	Структуре које раде са младима:
----------	--

Просвета	Гимназија "Душан Васиљев" Трг српских добровољаца 35 23300 Кикинда +381 230 22 557
----------	---

Просвета	Економско-трговинска школа Трг српских добровољаца 35 23300 Кикинда +381 230 22 023
----------	--

Просвета	Техничка школа Светосавска 55 23300 Кикинда +381 230 22 275
----------	--

Просвета	Средња стручна школа "Милош Црњански" Светосавска 57 23300 Кикинда +381 230 22 056
----------	---

Просвета	Висока струковна школа за образовање васпитача у Кикинди Светосавска 57 23300 Кикинда +381 230 34 250, 22 423 www.vaspitacka.edu.rs
----------	--

Просвета	Факултет техничких наука Светосавска 55 23300 Кикинда
----------	---

Просвета	Београдска пословна школа Светосавска 55 23300 Кикинда
----------	--

Просвета	Висока школа пословних студија за пословну комуникацију смештена у ОШ "Вук Караџић"
----------	--

“Школарац” Предузеће за остало обра-
зовање и услуге
Трг српских добровољаца 30
23300 Кикинда
+381 230 437 021

Дом ученика “Никола Војводић”
Ђуре Јакшића 53
23300 Кикинда
+381 230 23 921

Центар за стручно усавшавање
Кикинда,
Немањина 23,
е-mail csukikinda@gmail.com
+381230 404 830

НУ “Божидар Аџија”
Немањина 23
23300 Кикинда

Програми које спроводе:

- У слопу ваннаставних активности средње школе реализују секције и радионице из различитих предмета
- Рад са ученицима који ванредно похађају средњу школу
- Пројекти и активности средњих школа
- Програми стручног усавшавања
- Програми стручног оспособљавања и курсеви језика
- Програм дома ученика
- Програми високих школа

Ресурси:

Материјални ресурси: сале за физичко, учioniце, стручни кабинети, амфитеатар, собе, кухиња, трпезарија, купатило ...
Технички ресурси: наставна средства и учила, канцеларијски материјал
Људски ресурси: стручни кадар, васпитачи, сарадници у настави

Институција	Структуре које раде са младима, програми који се спроводе и ресурси који постоје за рад са младима
Запошљавање	Структуре које раде са младима: Национална служба за запошљавање филијала Кикинда Доситејева 24 +381230 411 700
	Програми које спроводи: <ol style="list-style-type: none"> 1. Саветовање у процесу тражења посла 2. Информисање о слободним радним местима (путем публикације “Послови”, сајмова запошљавања или уз помоћ саветника за запошљавања) 3. Обука за активно тражење посла 4. Програм “Прва шанса” 5. Job Club 6. Запошљавање у оквиру пројекта јавних радова....
	Ресурси: Финансијски ресурси: републички и покрајински буџет Материјални ресурси: просторије НЗС филијала Кикинда Технички ресурси: техничка опрема НЗС, канцеларијски материјал Људски ресурси: психолог, саветодавци, едукатори....

Институција	Структуре које раде са младима, програми који се спроводе и ресурси који постоје за рад са младима
Здравство	<p>Структуре које раде са младима:</p> <p>Дом здравља Ђуре Јакшића 110 +381 230 423 518</p> <p>Дечији и школски диспанзер Краља Петра 1 79 +381 230 422 508</p> <p>Саветовалиште за младе</p> <p>Црвени крст Немањина 4 +381 230 22 569</p> <p>Завод за јавно здравље Краља Петра првог 70 +381 230 421 102</p> <p>Општа пракса Краља Петра првог 79 +381230 422 510</p> <p>Стоматологија Краља Петра првог 79 +381 230 422 267</p> <p>Стоматологија Светосавска 53 +381 230 422 346</p> <p>Општа пракса Светосавска 53 +381 230 423 912</p> <p>Трећа здравствена станица Стерије Поповића бб +381 230 422 162</p> <p>Медицина рада - Железничка амбуланта медицине рада Ослобођења 13а +381 230 422 063</p>

Програми које спроводе:

Међународни омладински кампови
Летње школе са различитим темама
Обуке и такмичења у давању прве помоћи
Едукације и акције
Саветовалишта
Здравствено образовање младих, како кроз групни, тако кроз индивидуални рад (спроводи Саветовалиште за младе)
Здравствено-превентивне и здравствене активности које спроводи Црвени Крст
Едукација младих волонтера за промоцију здравих стилова живота (спроводи Културни центар Кикинда)
Систематски прегледи младих (Дом здравља)
Стручни рад са младима са сметњама у развоју (Центар за дневни боравак деце и одраслих са сметњама у развоју)
Помоћ ментално недовољно развијеним младима (Библиотека играчака "Чигра")
Спортске активности за младе које спроводе спортски клубови у општини

Ресурси:

Материјални: просторије институција које се баве здрављем младих
Технички: техничка опрема и материјал за реализацију активности
Људски: лекари и специјалисти из различитих области, педагози, психолози, дефектолози, стручњаци у области спорта, волонтери и вршњачки едукатори који промовишу здраве стилове живота

Институција	Структуре које раде са младима, програми који се спроводе и ресурси који постоје за рад са младима
Цивилни сектор	<p>Структуре које раде са младима: На територији општине Кикинда са околним насељима активно је 141 удружење грађана. Најактивније омладинске организације су:</p> <p>ОКОК Трг српских добровољаца 23 23300 Кикинда е-mail: okokikinda@gmail.com</p> <p>Кикиндска Иницијатива Младих Трг српских добровољаца 23 23300 Кикинда е-mail: kimyouth@gmail.com</p> <p>Creativia Војводе Путника 23 23300 Кикинда е-mail: office@creativia.org.rs www.creativia.org.rs</p> <p>Центар за подршку женама Немањина 2 23300 Кикинда +381 230 437 343 е-mail: podrska1@open.telekom.rs</p> <p>Постпесимисти Кикинде Краљевића Марка 41 23300 Кикинда е-mail: postpesimisti@yahoo.com</p>

	<p>Програми који се спроводе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обуке, тренинзи и едукације • Омладински кампови • Студијска путовања младих у друге земље • Трибине • Округли столови • Организација културних манифестација • Организација хуманитарних акција • Промоција здравих стилова живота • Промоција волонтеризма међу младима • Волонтерски рад • Обележавање међународних дана од значаја за младе • Вршење истраживања чија су циљна група млади • Омладинске иницијативе
	<p>Ресурси:</p> <p>Материјални ресурси: просторије за спровођење активности Технички ресурси: канцеларијски материјал, техничка опрема за реализацију активности Људски ресурси: омладински радници, тренери, едукатори, фасцилатори, волонтери, вршњачки едукатори</p>

Институција	Структуре које раде са младима, програми који се спроводе и ресурси који постоје за рад са младима
Полиција	<p>Структуре које раде са младима: МУП Републике Србије - Полицијска управа Кикинда Браће Татића 5 23300 Кикинда +381 230 412 100</p> <hr/> <p>Програми који се спроводе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • програми обезбеђивња безбедности деце и омладине • програми информисања и упознавања деце и омладине са структуром и начином рада полицијске управе <hr/> <p>Ресурси:</p> <p>Материјални: просторије ПУ Кикинда Технички: техничка опрема и материјал за реализацију активности Људски: запослени у ПУ Кикинда</p>
Судство	<p>Структуре које раде са младима: Основни суд у Кикинди Светозара Милетића 1 23300 Кикинда +381 230 22 822 +381 230 22 823</p>

Институција	Структуре које раде са младима, програми који се спроводе и ресурси који постоје за рад са младима
Медији	<p>Структуре које раде са младима:</p> <p>РТВ ВК Трг српских добровољаца 24 +381 230 34 342, 34 343 vkradiokikinda@gmail.com, vktelevizija@gmail.com</p> <p>ТВ Рубин Трг српских добровољаца 40 +381 230 402 600 Радио Кикинда Генерала Драпшина 20 +381 230 422 272</p> <p>Кикиндске Генерала Драпшина 8 +381(0)230/401-730; 401-731, 401-740 +381(0)230/401-741 www.kikindske.net kikindske@yahoo.com kikindske@gmail.com</p> <p>Кикиндске новине Генерала Драпшина 51</p> <p>Дописништво РТС Немањина 1 +381 230 439 745</p> <p>Интернет портал Кикинда на нету www.dj-media.net</p> <hr/> <p>Програми које спроводи:</p> <p>Омладинске емисије намењене младима Ауторске емисије и рубрике младих Локални медији у склопу својих редовних емисија и издања информишу јавност о садржајима и активностима који се тичу младих.</p> <hr/> <p>Програми које спроводи:</p> <p>Материјални ресурси: просторије РТВ ВК, ТВ Рубин, Дописништво РТС Кикиндских, Кикиндских новина, Радио Кикинда Технички ресурси: опрема РТВ ВК, ТВ Рубин, Дописништво РТС, Кикиндских, Кикиндских новина Људски ресурси: запослени и хонорарни сарадници у локалним медијима</p>

Институција	Структуре које раде са младима, програми који се спроводе и ресурси који постоје за рад са младима
Спортске организације и уружења	Структуре које раде са младима: Списак спортских организација и удружења се налази у прилогу 1.
	Програми који се спроводе: Упознавање са основним елементима спортских дисциплина Развој спортског духа Учешће на спортским такмичењима Припремни рад за учешће на спортским такмичењима
	Ресурси: Материјални: просторије ПУ Кикинда Технички: техничка опрема и материјал за реализацију активности Људски: запослени у ПУ Кикинда

Институција	Структуре које раде са младима, програми који се спроводе и ресурси који постоје за рад са младима
Друге друштвене институције, организације и удружења која се баве младима	Структуре које раде са младима: Културни центар Кикинда Трг српских добровољаца 23 +381 230 22 544
	Народни музеј Трг српских добровољаца 21 + 381 22 500
	Народно позориште Трг српских добровољаца 28 + 381 230 22 638
	Народна библиотека "Јован Поповић" Трг српских добровољаца 57 +381 230 21 458
	АДЗНМ "Гусле" Др Зорана Ђинђића 2 + 381 230 400 560 gusle@ptt.rs
	Хор "Корнелије Станковић" hor.kornelijestankovic@gmail.com
	Установа културе центар за ликовну и примењену уметност TERRA Трг српских добровољаца 25 +381 230 26 508 www.terra.rs
	Позориштанце "Лане" Трг српских добровољаца 23
	Арт Театар Краља Петра првог 42 +381 230 22 657 23300 Кикинда
	Културно уметничко друштво "EGYÉG" Доситејева 38 23300 Кикинда +381 230 21 161 e-mail: motthonki@gmail.com

Удружење грађана
"Мултикултурални Банат"
Војводе Мишића 93
+381 230 27 804
aleksandar.stojkov@yahoo.com

Програми који се спроводе:

- Учешће на општинским и зонским смотрима
- Неговање традиције и културе народа кроз концерте и наступе
- Интеркултурална размена на регионалном и међународном нивоу
- Организовање изложби, концерата и другог културног садржаја
- Организација и реализација позоришних представа

Ресурси:

Материјални: просторије институција и организација које се баве културним и друштвеним животом
Технички: техничка опрема и материјал за реализацију активности
Људски: запослени у институцијама и организацијама које се баве културним и друштвеним животом

СЕКТОРСКА АНАЛИЗА И ПРИОРИТЕТИ

"образовање је фундаментална особина модерног човека"
Влада Меланк, 24 године

"образовање је стицање знања интерактивним облицима комуникације"
Јелена Маневска, 21 година

"образовање је све што човек научи у животу"
Феђа Томашев, 18 година

4.1. Образовање младих

Образовање је једна од главних активности у животу младих и од успеха у задовољавању образовних потреба зависи успешност у развоју личних потенцијала односно бољег квалитета живота, друштвеног и личног самоостварења младих.

Потребе младих за учењем захтевају проширење образовних могућности. Европска Унија је представила план да до 2010. године друштво постане засновано на знању, где промовише целожитвно учење. ЕУ наглашава да свако учење које води ка повећању запослености, личном развоју, активнијем ставу у друштву и разумевању савремених европских вредности треба вредновати и уважавати.

Образовање засновано на целоживотном учењу преставља функционално образовање, које обједињује формално, неформално и информално образовање.

4.1.1 Формално образовање

Формално образовање је хијерархијски и временски уређено образовање, које пружају установе основног, средњег у високог образовања.

На територији општине Кикинда заступљени су скоро сви образовни профили који задовољавају потребе тржишта. Он се остварује у оквиру следећих образовних установа:

Табела 13. Школске установе у општини Кикинда

Тип школске установе	Број установа у општини	Број корисника	Број запослених
Предшколске установе	18 (9 у селима)	1610	177
Основне школе	15 редовних школа (9 на селима). Специјална основна школа "6. октобар" ОШ за музичко образовање	5074 ученика 160 ученика са лаком менталном ометеношћу и ученици умерене и теже менталне ометености	551 42
Средње школе	Гимназија Техничка школа Економско-трговинска школа ССС "Милош Црњански"	556 925 635 507	55 118 62 50

У Кикинди постоји шест високих школа, Висока струковна школа за образовање васпитача, Београдска пословна школа, Висока техничка школа струковних студија, Висока школа пословних студија за пословну комуникацију, Факултет за менаџмент ФАМ, Огранак Факултета техничких наука из Новог Сада.

Настава у основним, средњим и високим школама се одржава на српском језику, у три основне школе се одржава и настава на мађарском језику, у две основне школе се одржавају и часови ромског језика. Образовне институције у кикиндској општини сарађују са локалном самоуправом, Светском банком, Покрајинским секретаријатом за образовање и културу, Министарством за образовање и Министарством за омладину и спорт Републике Србије. Такође велики број школа је остварио и додатна средства подношењем пројеката код различитих фондација (Европски фонд "Школа за демократију", ОЕБС и АДФ).

Средства остварена на пројектима и програмима првенствено су усмерена на реновирање школских објеката, али потребе за унапређењем стања тих објеката још увек постоје.

Уз помоћ Министарства просвете и донатора у свим основним и средњим школама омогућен је двадесетчетворочасовни приступ Интернету.

Као пример добре праксе истиче се Економско-трговинска школа која има ученичку задругу. Ученици трговинске струке раде у школској књижари која продаје уџбенике и школски прибор, док професори преко ученичке задруге држе курсеве из рачуноводства, енглеског језика и информатике. Овај приступ је методолошки иновативни добар је пример за мотивисање ученика за струку за коју се школују.

Оснивањем Савета за младе и школских и студентских парламената по први пут је омогућено младима да равноправно учествују у доношењу одлука битних за њихово образовање и побољшање квалитета провођења времена у образовним институцијама.

Локална самоуправа је установила дневни боравак за умерено и теже ментално недовољно развијену децу заједно са специјалном школом "6.октобар" који се финансира из локалног буџета.

У општини Кикинда постоји један ученички дом. Дом ученика "Никола Војводић" има 150 места, трпезарију, ресторан, кафе-бар и библиотеку. У дому је запослено 22 лица.

У октобру 2010. године одлуком Министарства просвете Републике Србије почео са радом Регионални центар за професионални развој запослених у образовању. Центар за стручно усавршавање је установа регионалног карактера чији је превасходни циљ стручно усавршавање запослених у образовању. Један од основних циљева јесте промовисање и остваривање концепта доживотног учења (Long life learning), путем неформалних образовних облика. У центру ради 5 лица.

Један од основних проблема са којима се сусрећу образовне институције јесте неопремљеност школских просторија, зграде су углавном старе, ненаменски грађене и не могу да задовоље потребе савременог образовања. Такође уочене су потребе за бољим опремањем школа техничком и компјутерском опремом.

Ученици су навели да је један од проблема и то што настава није интерактивна и не унапређује истраживачки рад. Присутан је проблем недовољне мобилности ученика, као и изостанак сарадње образовних институција са институцијама истог типа у земљи и иностранству.

4.1.2. Неформално образовање

Неформално образовање обухвата образовне активности организоване ван оквира установљеног формалног система. У општини Кикинда постоје и раде организације које се баве пружањем неформалног образовања.

Младима у општини Кикинда доступни су разноврсни семинари, тренинзи и обуке, кроз које млади стичу самопоуздање, развијају комуникацијске вештине, развијају критичко мишљење, стичу знања за рад у тиму, решавање проблема, као и примењива знања из различитих области. Знања и вештине стечене на овај начин им омогућују да постану активни учесници у локалној заједници и у друштву. Међутим ти програми нису у задовољавајућој мери пропознати, прихваћени и афирмисани, поготово од стране институција формалног образовања.

Проблем у области неформалног образовања је и то што оно није у великој мери доступно младима из сеоских средина. Општина Кикинда је у готово свим селима формирала месне Канцеларије за младе, али и даље се не ради на развоју и јачању професионалних компетенција и стратешког приступа младима са села...

Један од основних проблема је и то што се млади након одласка и завршетка студија у другим градовима ретко враћају у Кикинду. На тај начин се губи велики број обучених, сертификованих едукатора.

4.1.2. Информативно образовање

Информално образовање траје током читавог живота. То је процес у ком се развијају ставови, вредности, вештине и знања у интеракцијама са породицом, пријатељима, вршњацима, путем медија и другим утицајним чиниоцима из личног окужења.

Саржаји који су доступни путем информалног образовања су често неадекватни за младе, не промовишу и не афирмишу квалитетне друштвене вредности, те не прате стварне потребе младих које би допринеле пуном остварењу на личном, професионалном и пољу грађанског учешћа.

Општи циљ

Млади су мотивисани, поседују знања, вештине и вредносне ставове за активно учешће у раду и вођењу ученичких и студентских парламената

Специфичан циљ

Едуковани водитељи/водитељке и чланови ученичких и студентских парламената кроз континуиран и систематски рад

Активности:

- Кампање подршке учешћа ученичких и студентских парламената у унапређењу наставних садржаја и развоју програма ваннаставних активности
- Едукација чланова ученичких и студентских парламената за учешће у унапређењу наставних садржаја и развоју програма ваннаставних активности

Општи циљ

Неформално образовање је креирано и представљено младима на пријемчив и атрактиван начин

Специфичан циљ

Повећан ниво знања о значају и предностима неформалног образовања

Активности:

- Спровођење неформално образовних програма за младе у области комуникацијских вештина и развоја кључних компетенција

- Спровођење неформално образовних програма за младе у сеоским срединама

Општи циљ

Даровити младих су препознати као потенцијал друштва и локалне заједнице

Специфичан циљ:

Развијен систем подршке постигнућима даровитих младих у различитима областима

Активности:

- Подршка укључивању даровитих младих у научно-истраживачки рад и промоција науке и истраживања међу младима
- Подршка остваривању изузетних постигнућа младих у култури и уметности и промоција њихових успеха

4.2. Социјална политика и запошљавање младих

"социјална политика је део јавне политике која представља усклађено и планирано деловање чији су циљеви задовољавање основних потреба свих грађана, уједначавање животних шанси, остваривање социјалне сигурности и помоћ онима који не могу да се старају о себи" Александар Тодоровић, 21 година

"бити запослен значи самостално стварати приходе, усавршавати се и осигурати се за дане када престајеш да будеш радно способан"

Габријела Костић, 25 година

"запосленост је врста трговине у којој запослена особа продаје свој рад у замену за новац"

Срђан Милосав, 19 година

Социјална политика

Социјална политика је преданост и брига за друштво и друштвене интеракције. Тежи усмеравању младих ка самосталном и одговорном проналажењу решења која ће допринети њихом потпуном остварењу у друштву. Очигледно је да је социјална политика као област широка и да обухвата различите аспекте људског деловања. На локалном нивоу социјална политика према младима, осим решавања проблема незапослености, нужно мора бити окренута и ка остваривању социјалне сигурности и благостања, укључивању младих припадника рањивих група у локалну заједницу, остваривању једнакости младих у односу са осталим друштвеним групама и борби против дискриминације према младима. У Кикинди су развијене све установе које се баве социјалном заштитом младих (Центар за социјални рад, Црвени крст, образовне, здравствене установе), а развијени су и облици ванинституционалне социјалне заштите. Оно што је веома позитивно у општини Кикинда у домену социјалне заштите је коменаџмент самих институција социјалне заштите и локалне самоуправе.

"социјална политика представља задатак сваке државе да уз поштовање људског достојанства које је императив и стварање амбијента минималне сигурности пружи свим грађанима шансу да се самопотврде"

Ивана Вељин, 25 година

Центар за социјални рад је главни центар у севернобанатском региону. У центру је запослено 21 лице. У центру за социјални рад функционише и ради стручни тим за заштиту деце и омладине (у чији састав улазе тим за заштиту деце без родитељског старања, деце са сметњама у психо-физичком развоју и деце и омладине са поремећајем у понашању и тим за заштиту деце из породица са поремећеним односима, малолетника који ступају у брак и осталих категорија деце и омладине). У оквиру Центра основан је и мобилни тим за превенцију и борбу против насиља у породици и СОС телефон са перманентним радом од 24 часа. На основу Закона о социјалној заштити Центар пружа следеће услуге: материјално обезбеђење, додатак за помоћ и негу другог лица, увећан додатак за помоћ и негу другог лица са утврђеним 100% телесним оштећењем, помоћ у оспособљавању за рад, смештај у другу породицу или установу социјалне заштите и услуге социјалног рада. Према Закону о породици Центар за социјални рад има следеће задатке: заштита деце из породице са поремећеним односима, заштита деце без родитељског старања, заштита деце и омладине са поремећајем у понашању, заштита деце и омладине у психо-физичком развоју, стручни рад са малолетним лицима која ступају брак.

Број корисника и њихова структура: у 2008. години број корисника износи 4194 и чини 6,25% укупног становништва у општини, а у 2009. години 6239, што представља 9,31% од укупног броја становништва. У односу на 2008. годину пораст се бележи у свим категоријама корисника, а највише код социо-материјално угрожене деце као чланова породица корисника материјалног обезбеђења, као и код одраслих материјално незбринутих и необезбеђених лица.

Број деце и омладине који користе услуге Центра за социјални рад бележи пораст у односу на прошлу годину, а он је највидљивији код социо-материјално угрожене деце.

Из републичког буџета се финансирају следећа права која су регулисана Законом о социјалној

заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана: смештај у установу социјалне заштите или у другу породицу, додатак за помоћ и негу, увећани додатак за помоћ и негу, материјално обезбеђење, оспособљавање за рад (рехабилитација) и услуге социјалног рада.

Број деце и омладине који користе услуге смештаја у установи социјалне заштите у 2008. години износи 53, а у 2009. години 19.

Табела 14. Кретање укупног броја деце и омладине по основним категоријама

Деца и омладина	2008.	2009.
Без родитељског старања	103	103
Социо-материјално угрожена		1625
Из породица са поремећеним пород. односима	349	402
Ометена у развоју	136	144
Са поремећајем у понашању	437	458
Остала деца и омладина	0	0
Укупан број	1467	2732

Укупан број деце и омладине у смештају у хранитељској породици у 2008. години износи 59, а у 2009. години 58.

У општини Кикинда је присутан одређен број деце која испољавају разне облике социо-патолошког понашања, васпитне запуштености или менталне ретардације. У области хранитељства је у току 2008.године едукован један стручни радник Цен-

тра (едукација едукатора) за специјализовано хранитељство по "Pride" програму обуке намењене хранитељима и усвојитељима. Исти стручни радник се током те године едуковао и за реализовање обуке намењене потенцијалним хранитељским породицама. Назив обуке је "Сигурним кораком до хранитељства". Током 2009. године реализована је обука једне групе потенцијалних хранитељских породица, при чему је акценат стављен на породице заинтересоване за специјализовано хранитељство.

У општини Кикинда постоји Центар за дневни боравак деце и одраслих са сметњама у развоју, укупан капацитет установе је 40 корисника, а број корисника у 2009. години износи 16, чија је старост до 18 година.

На подручју општине Кикинда постоји прихватилиште (прихватна станица) за привремени смештај за угрожену децу и омладину и за угрожена одрасла и стара лица. Прихватна станица почела је са радом од 01. 01. 2010. године у оквиру Геронтолошког центра. У 2009. два лица су у току 2008. године била на привременом смештају у прихватилишту или прихvatној станици. Укупан број корисника народне кухиње је 600. Народна кухиња функционише у организацији Црвеног Крста Кикинда. Центар за социјални рад упућује предлоге за коришћење услуга кухиње. У организацији Црвеног крста - такође по предлозима Центра за социјални рад функционише и други вид помоћи у храни материјално угроженим породицама. Овај вид помоћи представља алтернативу оброцима у народној кухињи и примењује се у сеоским срединама путем поделе ланч пакета. Намирнице су током 2009. године како за народну кухињу, тако и за ланч пакете обезбеђене из средстава буџета локалне заједнице, од Владе РС из робних резерви, од Црвеног крста Србије, у акцији телевизије Б92 и од разних донатора. Током 2009 ланч пакете је добијало 406 корисника. Потребне материјално угрожених грађана за пакетима су много веће од могућности. Укупан број породица које су оствариле попуст на плаћање комуналних трошкова је 841.

У Центру за социјални рад Кикинда организован је рад Мобилног тима за борбу против насиља у породици. У раду мобилног тима је ангажовано девет стручних радника који у паровима дежурају и приправни су током 24 часа. Интервенишу по пријави милиције или грађана. Рад мобилног тима финансира се из буџета локалне заједнице.

Породично правна заштита - У 2009. години, 53 лица су била под старатељством и 142 лица су била под привременим старатељством.

Надзор над вршењем родитељског права - У 2009. години донето је 17 мера превентивног надзора према броју донетих решења за 20 деце чији се интереси штите изреченом мером превентивног надзора, орган старатељства је покренуо 2 поступка лишавања родитељског права и обезбеђен је ургентан смештај за 8 деце на основу привременог закључка органа старатељства.

Мере заштите од насиља у породици - 87 породица за које је у току 2009. године проценењено да имају проблем унутарпородичног насиља (донет тимски закључак/одлука). У највећем броју случајева (47,1%) чланови породице су били ти који су пријавили насиље у породици, док је у 25,3% насиље прво пријављено полицији. Најчешће жртве породичног насиља су жене и деца (54 %).

Најчешћи облици насиља у породици се дешавају на релацији отац/дете (32,2%), а потом супружник/бивши супружник (25,3%). Појам насиља је и даље појавно највидљивији у брачним заједницама. Не мали проценат (11,5%) насиља извршено је на релацији дете/партнер једног од родитеља.

У 2009. години је било је 7 достављених судских пресуда о мерама заштите од насиља у породици, покренут је један поступак за изрицање мере заштите од насиља у породици које је покренуо орган старатељства, дата су два налаза и мишљења које је орган старатељства доставио суду поводом одлучивања о изрицању мере заштите од насиља у породици чији је покретач неко други (јавни тужилац, жртва....).

Као резултат, за 14 насилника је изречена једна

Табела 15. Приказ броја корисника осталих видова проширене заштите

Остали видови проширене заштите	Број
Набавка школског прибора за социјално угрожену децу основних и средњих школа	150
Бесплатан превоз(месечна карта) за ђаке који путују до основне или средње школе	800
Средства за сахране социјално угрожених лица по добијеном мишљењу и предлогу Центра уза социјални рад	27
Бесплатна ужина за социјално најугроженије ученике	10% ученика из сваке школе (695)
Бесплатна правна помоћ корисницима МО у оквиру Услужног центра СО Кикинда (почетак рада октобар 2009.)	105
Регресирање трошкова превоза ученика који похађају школу ван територије општине Кикинда	20% цене месечне карте (15)
Повластице у превозу за РВИ, слабовиде, пензионере и студенте	100 РВИ,130 слабовидих, као и значан али и веома променљив број пензионера и студената који користе повластице у превозу

или више мера заштите од насиља у породици. Од почетка примене Породичног закона, изречена је 21 судска мера заштите од насиља у породици. У Центру за подршку женама постоји и ради Саветовалиште за правну и психосоцијалну помоћ женама које су претрпеле насиље. Стручне сараднице Саветовалишта пружају следеће услуге: Правну помоћ (уознавање са правима и могућностима које даје правни систем (Породични закон, Кривични закон, Закон о раду и сл.), помоћ у прикупљању документације и доказа које олакшавају покретање судског поступка (било кривичног, прекршајног или парничног) као и писање тужбе или поднесака, повезивање кориснице са Службом бесплатне правне помоћи у Општини Кикинда), социјално саветовање (пружа се потпуна информација о правима жене у домену социјалне

заштите и начина на које се та права могу остварити, пружа се информација и о могућностима за смештај у Сигурну кућу/склониште, када је то потребно, помаже у прибављању документације), психолошко саветовање (ове услуге подразумевају индивидуални саветодавни рад и групне искуствене тренинг асертивности, емотивне подршке и охрабривање слободног изражавања мисли и осећања, ради побољшања општег психолошког стања жене). Само током првих 10 месеци рада Саветовалишта за правну и психосоцијалну помоћ женама које су претрпеле насиље стручне сараднице пружиле су правну и психосоцијалну помоћ у 27 случајева насиља у породици. Жртве насиља су поред жена била и деца, а у неким случајевима и други чланови породице. Насиљу је непосредно или ин-

директно било изложено и 20 деце.

Центар за подршку женама организује и обуке на превенцији насиља за младе волонтере/ке.

Стручни тим препознао је да би значајни ефекти могли да се постигну уколико би се група младих, мотивисаних за рад у овој области, оспособила за спровођење вршњачке едукације.

Запошљавање младих

Једно од важних питања у животу сваког младог човека је и питање запослења. Присутна висока стопа незапослености младих је један од већих проблема и приоритета и на државном и на локалном нивоу, али треба имати у виду да је свака локална заједница специфична и у том контексту поседује могућности за решавање овог проблема.

У општини Кикинда званично је запослено 17.678 људи, од приближно 38.943 колико их ради на подручју Севернобанатског управног округа.

На евиденцији незапослених у септембру 2010. у филијали НЗС у Кикинди има 5851 незапослено лице, од чега су 2989 жене, а 334 особе са инвалидитетом. У том месецу је запослено 160 лица од чега су 72 биле жене. У октобру 2010. године, на евиденцији незапослених лица у филијали НЗС у Кикинди је било 14.500 лица, од чега 7.168 жена. Национална служба за запошљавање омогућује бесплатну обуку за рад на рачунару, као и основе пословне кореспонденције како би се млади могли што лакше оспособити за запослење и/или samozaposлење.

Национална служба за запошљавање спроводи и партнерске програме усмерене ка циљу побољшања запослености младих људи. Неки од програма су:

Програм приправника који подразумева запошљавање младих без радног искуства, ради стицања знања. Програм је искључиво намењен младим људима. У зависности од конкурса услови су другачији сваке године. У 2010. години Филијала НЗС у Кикинди је добила квоту од 164 лица, али је квота премашена и склопљено је 274 уговора.

У оквиру мера "Субвенције доприноса за ОСО по члану 45" постоји категорија искључиво намењена послодавцима за заснивање радног односа са младима до 30 година, као и за приправнике. 9 послодаваца користи субвенцију за млађе од 30 година за 52 лица. Ниједан послодавац не користи ову субвенцију за приправнике. Такође постоје програми samozaposљавања и новог запошљавања, али они нису намењени искључиво младима, већ целокупној популацији. У категорији младих у току 2010. године по републичком конкурс у 10 лица је добило средства за samozaposљавање, а по покрајинском 18. По републичком конкурс у 29 лица је запослено у оквиру новог запослења, а по покрајинском 28.

Национална служба за запошљавање има вишедеценијску традицију каријерног вођења и саветовања које обухвата: групно информисање (информације о правима у случају незапослености, о услугама и могућностима подршке), саветовање за запошљавање (процена запошљивости и индивидуални планови запошљавања), обуке за активно тражење посла, клуб за тражење посла, саветовање, сајмови запошљавања. Такође, НЗС пружа информације о развоју предузетништва, правном облику самосталне делатности, поступку регистрације радње или предузећа, пореским и другим финансијским обавезама, начину израде бизнис плана, могућностима за остваривање права на субвенцију за samozaposљавање, могућностима за остварење права на исплату новчане накнаде у једнократном износу за samozaposљавање. НЗС организује и обуке за започињање сопственог посла "Пут до успешног предузетника". У НЗС постоји програм субвенције за samozaposљавање односно додељивање новчаних средстава у једнократном износу, као и исплата новчане накнаде у једнократном износу за samozaposљавање.

Проблеми младих у области социјалне политике и запошљавања

Један основних проблема је незапосленост младих, а посредно је један од разлога великог одлива младих из села и мањих градова у веће градове, као и одлазак младих из земље у иностранство. Константан одлазак младих један је од већих проблема мањих градова као што је Кикинда, који немају развијену локалну економију. Млади су слабо информисани о томе како да

започну сопствени бизнис, односно како да користе афирмативне мере државе (повратна и неповратна средства и кредите). Присутна је и слаба припремљеност младих за честу промену посла током каријере.

У Кикинди не постоји довољан број пружалаца услуга каријерног вођења и саветовања младих. У Кикинди нема довољно могућности за стицање праксе у циљу запошљавања младих. Један од проблема у том контексту је и неразвијена свест послодаваца о значају неплаћене стручне праксе младих у њиховим организацијама.

Општи циљ:

Запошљавање, самозапошљавање и развој предузетништва младих

Специфичан циљ:

Развијена свест младих о значају додатних едукација у циљу лакшег проналажења посла и активније коришћење услуга Националне службе за запошљавање, филијала Кикинда и других активних мера запошљавања

Активности:

- Промоција програма запошљавања и услуга НСЗ у сарадњи са омладинским организацијама

- Организација додатних едукација у циљу лакшег проналажења посла и самозапошљавања (курсеви, обуке, тренинзи...)

Специфичан циљ:

Повећане могућности за стицање праксе у циљу лакшег запошљавања младих у Кикинди

Активности:

- Спровођење промотивних активности/кампања у циљу повећања могућности за стицање праксе

- Подстицање и организовање стручне праксе младих

4.3. Здравље младих

“здравље је кад
имаш добре при-
јатеље, који те
притом саветују
као твоја мајка
али умерено”

Ђорђе Милосав,
16 година

“здравље је пазити на себе и
друге” Весна Иветић, 18 година

“здравље је срећа и снага живота”
Мирјана Микић, 17 година

Млади се уобичајно посматрају као најздравији део популације, те област бриге и заштите здравља младих подразумева приступ оријентисан ка здрављу, а не ка болестима. У том смислу, брига о здрављу младих најчешће се односи на пружање информација и правовремену примарну превенцију, засновану на оснаживању за доношење здравих и одговорних одлука тј. на изградњи животних вештина и здравих стилова живота.

У Кикинди су развијене све установе које се баве здрављем младих (Дом здравља, Дечији и школски диспанзер, Саветовалиште за младе, Црвени крст, стоматологија, Центар за дневни боравак деце и одраслих са сметњама у развоју). Такође, у општини Кикинда постоје установе и организације које се баве здрављем младих, иако им то није примарна делатност.

Основна намена Саветовалишта за младе је здравствено образовање младих како кроз групни, тако и кроз индивидуални рад. Ова установа намењена је деци и младима узраста од 7 до 19 година. Тим саветовалишта чине педијатар, гинеколог, психолози и виша медицинска сестра.

Црвени крст Кикинда реализује здравствено-васпитне активности које се састоје од: програма здравственог васпитања, програма прве помоћи и реалистичног приказа повреда, програма окупљања, мотивисања и омасовљавања добровољних давалаца крви, као и од програма који промовишу здраве стилове живота кроз школу здравља Црвеног крста и општинско квиз-такмичење “Шта знаш о здрављу?”

У интересу побољшања здравља деце Црвени крст организује летовање и опоравак на мору.

Црвени крст располаже стручном литературом, приручницима и пропагандним материјалом који се бави здравственим темама.

У оквиру Културног центра Кикинда функционише група младих волонтера која се кроз радионичарски рад едукује за промоцију здравих стилова живота. Са њима ради специјалиста педијатрије, а као резултат њиховог рада Културни центар Кикинда сваког месеца у редовном термину организује мултимедијалне перформансе у којима ови млади људи глуме, певају, играју, сами припремају костиме и опрему и вршњацима промовошу здраве стилове живота. Сваки пут обрађују различиту тему.

У оквиру средње стручне школе "Милош Црњански" отворен је смер Здравство и социјална заштита. На овај начин се производи нови стручни кадар у здравству, који је већ самим избором школе сензибилизан за ову тему, те може бити потенцијал за вршњачку едукацију младих у области здравља.

Иако систематски прегледи младих који се организују у првом и трећем разреду средње школе нису искључиво локална активност, сматрају се једном од најважнијих активности које спроводи Дом здравља у сарадњи са свим средњим школама. Сваки ученик је од првог разреда основне школе па до трећег разреда средње школе прегледан шест пута (први, трећи, пети, седми разред основне школе и први и трећи разред средње школе). На тај начин се готово сви млади Кикинђани и Кикинђанке који живе у граду и селу континуирано прате током свог школовања, што омогућава не само благовремену дијагностику и терапију, већ и превенцију болести код младих.

У свакој основној и средњој школи ради бар један стручни сарадник који између осталог треба да брине о здрављу младих.

Постоје спортски клубови који раде са младима у

оквиру различитих спортова и промовишу здравље и квалитетно трошење слободног времена младих.

У Кикинди функционише и Центар за дневни боравак деце и одраслих са сметњама у развоју (Наша кућа) који младима са развојним тешкоћама пружа квалитетан дневни боравак, а о њиховом здрављу брину стручњаци.

У Заводу за јавно здравље функционише поверљиво саветовалиште за АИДС.

Удружење "Центар за подрушку женама" је спровело истраживање на узорку од 223 испитаника, ученика I, II, III разреда оба пола (женски 54%, мушки 46%) из четири средње школе, а сврха истраживања била је да се испитају ставови и информисаност младих о здравом начину живота.

46% испитаника је исказало став да се у спектру од углавном до потпуно слаже са тврдњом да на здравље утиче фактор среће (ИЛИ СИ ЗДРАВ ИЛИ НИСИ), што нас наводи на закључак да се тај проценат испитаника у свакодневном животу у великој мери ослања на фактор среће када се ради о здрављу. 36,3% испитаника се уопште није сложило са тврдњом РЕДОВНО ОДЛАЗИМ НА ЛЕКАРСКУ КОНТРОЛУ, ЧАК ИАКО СЕ У ТОМ МОМЕНТУ ДОБРО ОСЕЋАМ, док се чак 24, 2 % младих изјаснило као да нема мишљење о овој тврдњи. Опрезно се може закључити да млади у великом броју не одлазе редовно на лекарску контролу (само 7,2 % испитаника се сасвим сложило са овом тврдњом).

Врло је занимљив податак да се чак 78,5% испитаника сасвим сложило са тврдњом БОЉЕ СПРЕЧИТИ НЕГО ЛЕЧИТИ (само 2,2% се уопште не слаже са поменутом тврдњом). Може се предпоставити да су се млади са поменутом тврдњом сложили као са мотом који је широко прихваћен у нашем друштву или су заправо свесни значаја редовног обраћања стручњацима за савет али да то из неког разлога ипак не чине.

9% испитаника се сасвим сложило са тврдњом КАДА ИМАМ ПРОБЛЕМ КОЈИ МЕ "МУЧИ" И ОМЕТА У СВАКОДНЕВНОМ ФУНКЦИОНИСАЊУ РАДО СЕ ОБРАТИМ ПСИХОЛОГУ ЗА САВЕТ, док се 22% младих изјаснило да нема мишљење, а 46,2% испитаника се уопште не слаже са овом тврдњом. С обзиром на стање које је већ дуги низ година карактеристично за нашу земљу, а нарочито за мање средине у којима се особе које се обраћају психолозима за саве аутоматски етикетају као "луде", податак који је добијен овим испитивањем је донекле очекиван. Било би корисно младима посебно представити психолошку субдисциплину ментално здравље која се пре свега бави превенцијом и промоцијом психичког здравља младих и на тај начин уједно радити на ослобођењу од претходно поменутих предрасуда и указати младима на позитивне стране правовременог обраћања стручњаку за савет или мишљење. Оправданост овог предлога огледа се и у чињеници да су испитаници на питање "Ментално здравље се по мени дефинише као" одговорили на следећи начин: 26% испитаника није дало никакав одговор, 22,9% испитаника одговорило да је то психичко здравље док су остали одговори нетачни или нејасни.

49,3% испитаника сасвим се сложило са тврдњом О СЕКСУ РАДИЈЕ РАЗГОВАРАМ СА ВРШЊАЦИМА, НЕГО СА ЛЕКАРОМ И ПСИХОЛОГОМ, док се 7,2% испитаника уопште није сложило са овом тврдњом.

Судећи по броју младих који се сасвим слажу са тврдњом АЛКОХОЛИЗАМ ЈЕ БОЛЕСТ КОЈУ ТРЕБА ЛЕЧИТИ (61%), и који се уопште не слажу са тврдњом У ЖИВОТУ ТРЕБА ПРОБАТИ СВЕ, ПА И ДРОГЕ. НЕ ПОСТАЈЕ СЕ ЗАВИСТАН ОД "ЈЕДНОГ ПУТА" (67,3%), може се закључити да је око 65% младих добро информисано о штетном утицају злоупотребе алкохола и психоактивних супстанци. С обзиром на ризик и последице које злоупотреба алкохола и психоактивних супстанци носи, свакако је препоручљиво увек и изнова подсећати младе

на опасност и штетност које такво понашање има и на тај начин радити на подизању свести младих о значају здравог стила живота. Поткрепљење овом предлогу представља и начин на који су испитаници одговорили на питање: "Конзумирање алкохола видим као": где је најзаступљенији одговор био штетно, а други и трећи по заступљености су одговори забава, слобода, опуштање и ОК.

52,9% испитаника је изразило став да приликом одабира хране увек или углавном бирају храну која им прија не водећи рачуна при томе о здравој исхрани. Око 40% испитаника се са тврдњом МРЗИМ ТЕ ПРИЧЕ О ЗДРАВОЈ ИСХРАНИ, ЈЕДЕМ ОНО ШТО МИ ПРИЈА углавном или уопште није сложило. Овај проценат се поклапа са процентом најзаступљенијег и уједно најтачнијег одговора које су испитаници давали на питање "Појам здрава исхрана по мени подразумева": - што би нам могло указивати на чињеницу да млади који се нису сложили са горе наведеном тврдњом заиста поседују информације о здравом начину исхране.

Значај који сан има за добро функционисање организма је испитаницима очигледно у великој мери познат, судећи по чињеници да је око 75% испитаника исказало став било да се углавном или сасвим слажу са тврдњом ТРУДИМ СЕ ДА СВАКУ НОЋ СПАВАМ ОНОЛИКО КОЛИКО ЈЕ МОМ ОРГАНИЗМУ ПОТРЕБНО ДА БИ ДОБРО ФУНКЦИОНИСАО/ФУНКЦИОНИСАЛА. 7,2 % испитаника се уопште не слаже са овом тврдњом.

66,4% испитаника се сасвим, а 17,5% углавном сложило са тврдњом БАРЕМ ДВА ПУТА НЕДЕЉНО СЕ БАВИМ НЕКОМ ФИЗИЧКОМ АКТИВНОШЋУ, док се 6,3% није сложило са овом тврдњом. Узевши у обзир чињеницу да велики број младих људи велики део дана проводи седећи у школским клупама или крај рачунара, податак да се готово 83% њих бави неком физичком активношћу барем два пута недељно свакако јесте позитиван.

Проблеми са којима се сусрећу млади из области здравља

Подаци до којих је дошло “Центар за подршку женама”, као и сам разговор са младима нам говоре да су млади Кикинджани и Кикинджанке недовољно информисани или дезинформисани када су у питању теме из области општег, менталног, а нарочито из области репродуктивног здравља. Млади су склони предрасудама према институцијама и стручњацима из области здравља, а нарочито према стручњацима за ментално здравље.

У Кикинди недостају редовне наставне активности из области здравља младих (нарочито из области сексуалног образовања), којима би се обухватили сви млади грађани Кикинде, а не само група свакако мотивисаних младих у граду.

Млади који живе на селу су посебно угрожени у

односу на младе који живе у граду јер поседују још мање информација из свих области заштите здравља.

Недостаје простор за слободно рекреативно бављење спортом посебно у зимском периоду. Готово све школске спортске сале су изнајмљене за новчану надокнаду старијим рекреативцима, што отежава младима бављење физичком активнишћу током слободног времена.

Недостаје сарадња између просветних радника (нарочито стручних сарадника) и здравствених радника. Већина просветних радника није сензибилисана и спремна да разговара о важним темама из области здравља младих, а нарочито из области репродуктивног здравља и сексуалног васпитања.

Један од проблема у области здравља младих је и непостојање СОС услуга за младе.

Општи циљ:

Подизање нивоа информисаности младих у области здравља

Специфичан циљ:

Млади су информисани о питањима правилне исхране, заштите менталног здравља, заштите репродуктивног здравља, превенције болести зависности

Активности:

- Организовати узрасно прилагођене превентивне програме у школи и ван ње, засноване на вршњачком образовању, усмерене на информисање о правилној исхрани и физичкој активности
- Организовати већи број превентивних програма у селима, усмерених на репродуктивно здравље, превенцију болести зависности и ментално здравље

Специфичан циљ:

Већи проценат младих има развијену свест о важности здравља и развијене вештине неопходне за бригу о здрављу

Активности:

- Промовисати и развијати иновативне превентивне програме усмерене на развој здравих стилова живота и вештина за здраво живљење у сарадњи са Саветовалиштем за младе и одговарајућим службама Дома здравља

Специфичан циљ:

Здравствене услуге су препознате од стране младих

Активности:

- Организовати програме промоције здравствених услуга на местима где се млади окупљају
- Унапређивати и развијати онлајн системе информисања младих у области здравља

4.4. Култура младих

Уметност и култура постоје у облицима који су многострани и стално се мењају зависно од укуса, места и раздобља. Они су, међутим, део прошлог, садашњег и будућег личног и колективног наслеђа, којем свако наредно покољење даје свој допринос. Култура је на одређен начин одраз сваког друштва. Млади, кроз своју културну праксу и своју способност за иницијативу, истраживање и иновацију изграђују и играју улогу у овим културним развојима.

“култура је моћно средство за људски опстанак, али је крхка појава”

Душан Врућинић, 28 година

Европска повеља о учешћу младих

“култура је наш однос према другима. Култура је начин изражавања”

Ивана Смиљић, 16 година

“култура је богатство душе”

Јелена Кузманов, 26 година

“култура је све што настаје под духовним и материјалним утицајем човека” Јелена Гаврилов, 17 година

Култура младих је алтернатива тзв. mainstream култури и као таква требала би да унапређује и богати културну сцену града али и да доприноси развоју квалитета живота у заједници. Уз образовање, запошљавање, социјалну политику и активно укључивање младих у друштво култура младих је веома важна за развој младих у одговорне, креативне и активне чланове друштва.

У Кикинди постоје и раде институције културе чији је оснивач општина Кикинда и институције основане од стране Републике Србије, те се у креирању локалне омладинске политике неизбежно узима у обзир и програмско деловање ових установа.

Најстарија установа из области културе у Кикинди је Народна библиотека “Јован Поповић”. Народна библиотека има више од 150 хиљада наслова, а у склопу свог редовног делања Народна библиотека спроводи културне програме за

грађане и грађанке Кикинде. Оно по чему је Народна библиотека позната и препознатљива су фестивал кратке приче "Кикинда шорт" и наградни литерарни конкурс кратких прича "Ђура Ђуканов", који сада већ имају традиционални карактер.

Народно позориште у Кикинди је препознатљиво по организовању Меморијалног џез и блуз фестивала "Геза Балаж Гари" и Фестивала малих сцена.

У Кикинди постоји драмска трупа сачињена од младих људи. Позориштанце "Лане" изводи позоришне представе намењене првенствено најмлађима.

Најзначајнији пројекти Културног центра су издавање књижевног часописа "Северни бункер", часописа за децу "Кикиндијанци" и месечног информатора "Кикински културни водич", у коме је обједињена културна понуда града. Културни центар организује и интернационални музички фестивал "Refuse/Resist", као и годишњу гитариаду "Ki - Rock".

Друштво за неговање музике "Гусле" у Кикинди је једна од најстаријих културних установа у граду, а најстарија хорска и музичко-фолклорна институција Срба на овим просторима. У нашој општини постоје и културно-уметничка друштва (организације) која се баве неговањем традиције припадника националних мањина. Такође, културно-уметничка друштва постоје и активно раде и у селима наше општине. У Кикинди се сваке године током јула одвија јединствени у свету Интернационални вајарски симпозијум скулптуре у теракоти TERRA, који окупља вајаре из целог света.

Народни музеј у Кикинди поред своје сталне поставке, публици нуди и изложбе сликара и вајара, као и мултимедијалне инсталације. Народни музеј у свој програм убраја и пројекције документарних филмова и концерте класичне музике.

Поред музеја, дела ликовне уметности су доступна кроз садржаје галерије "Terra" и недавно основане галерије "С" у приватном власништву. Галерија "Terra" је претежно препознатљива по садржајима везаним за вајарство, али и за форме савремене уметности.

Културне манифестације у Кикинди су: Дани луде, Меморијални џез и блуз фестивал "Геза Балаж Гари", Мамутфест, Интернационални симпозијум скулптуре у теракоти Terra, Фестивал малих сцена, Кикинда шорт...

Културном животу у нашој општини велики допринос дају невладине организације и удружења грађана својим пројектима и програмима који се баве културом младих.

Велики потенцијал за развој општине представљају остварена сарадња и братимљење са следећим градовима: Jimbolia - Румунија, Kiskunfélegyháza - Мађарска, Kondoros - Мађарска, Medgidia - Румунија, Nagydobos - Мађарска, Narvik - Норвешка, Nazareth Illit - Израел, Приједор - Република Српска, Silistra - Бугарска, Szolnok - Мађарска, Zilina - Словачка и Бихаћ - Босна и Херцеговина.

Проблеми у области културе

Један од основних проблема у области културе је тај што се на младе углавном гледа као на кориснике садржаја, а не на носиоце, те културни садржаји често нису у складу са потребама и интересовањима младих.

Културне и забавне активности које привлаче младе су ретке и често немају континуитет. Изузимајући рад сеоских КУД-ова, који у свој рад укључују децу и младе, других континуираних програма намењених деци и младима готово да нема.

Сиромаштво сеоског становништва (али и други фактори) чине да су културни садржаји који постоје у Кикинди недоступни деци и младима на селу.

Културни садржаји недовољно подстичу могућности младих на стваралачко деловање, укључујући и деловање на новим пољима. Лош приступ култури младих, на младе се ретко гледа као на културне субјекте.

Један од недостатака у културном животу, млади виде и у томе што у граду више не постоји ниједан биоскоп.

Општи циљ:

Млади су заинтересовани за активно учешће у културном животу локалне заједнице

Специфичан циљ:

Млади иницирају, истражују, креирају и спроводе културне садржаје у општини Кикинда

Активности:

- Креирање и спровођење културних садржаја који прате потребе и интересовања младих из

различитих националних и субкултурних група

- Креирање и спровођење културних садржаја које воде сами млади, подстицање вршњачке сарадње, уз подстицање и неговање културне сарадње младих са села и младих из града

- Програми подршке развоја ауторског стваралаштва младих

4.5. Активно укључивање младих у друштво, волонтеризам

“активно укључивање младих у друштво представља њихово делање, остварење њихових идеја, критичко посматрање и могућност утицаја на доносиоце одлука путем образовних институција, невладиних организација, политичких партија, других облика удруживања, као и индивидуално”
Тијана Велемиров, 19 година

“волонтирање је по мени добровољно улагање времена, труда, знања за добробит других особа без захтевања било какве користи или новца”
Валентина Миросављев, 17 година

“волонтирање је кад ти неком помогнеш а та особа ти за узврат да срећу и незабораван провод”
Андреа Тесла, 18 година

“волонтирање је за мене прилика да радим оно што волим, учим оно шта желим и да се надам да ће то неком донети осмех на лице”
Драгана Иветић, 17 година

Активно укључивање младих у друштво

Активно учешће младих је институционално учешће младих у процесима доношења одлука и развоју националних, покрајинских и локалних политика које директно утичу на квалитет живота младих и развој друштва у целини.

Младима у Кикинди је пружена подршка за учествовање у процесима доношења одлука у раду образовних институција кроз ученичке и студентске парламенте, у раду локалне самоуправе кроз Савет за младе и Канцеларију за младе, у раду политичких странака кроз омладинске политичке клубове и у раду удружења која се баве младима и удружења која воде сами млади.

Ученички и студентски парламенти су једна од основних претпоставки за активно учешће ученика и студената у раду средњошколских и високошкол-

ских установа и њихово третирање као равноправних партнера заједно са локалном самоуправом и професорима.

У Кикинди у свакој средњој школи основани су ученички парламенти, а постоји и студентски парламент Високе школе струковних студија за образовање васпитача који је формиран на иницијативу студената.

Младима у Кикинди је пружена подршка да се активно укључе у рад локалног Савета за младе. Позитиван корак ка остварењу равноправних могућности за младе локална самоуправа је направила и оснивањем Канцеларије за младе.

Током 2010. године Општинско веће је препознало потребу отварања месних Канцеларија за младе, које имају функцију омладинских клубова у селима. Примарни задатак ових канцеларија је анимирање младих у сеоским срединама и већа

доступност оних услуга које постоје и реализују се у Канцеларији за младе Кикинда.

У Кикинди је изражен и политички активизам младих у оквиру политичких странака. Разлози укључивања у политички живот локалне заједнице младих су различити. Најчешће се укључују у рад политичких странака у циљу стицања политичке моћи, из жеље за променама у локалној заједници, као и могућност лакшег запослења или доласка до посла.

Организације које у своје активности активно укључују младе су Црвени крст Кикинда, Кикиндска иницијатива младих, ОКОК, Креативија, Центар за подршку женама, Ррома Рота, Постпесимисти Кикинде, Асоцијација за развој Кикинде, Кикиндски клуб...

У нашој општини постоји значајан број младих који веома компетентно учествују у процесима доношења одлука, али постоје и млади који недовољно препознају своју улогу у локалној заједници.

Волонтирање

Волонтирање је организовано добровољно пружање услуге или обављање активности за опште добро или за добро другог лица, без исплатне новчане накнаде или потражње друге имовинске користи (Закон о волонтирању Републике Србије).

Волонтерски рад можемо поделити на више подгрупа у зависности од врсте и поља волонтирања, узраста волонтера/ки, подручја деловања, периода трајања и начина како је волонтерски рад организован.

Подручја волонтерског рада обухватају оне активности које су корисне за целокупну заједницу. Према врсти и пољу волонтирања, волонтерски рад обухвата следеће активности:
- брига за друге људе (децу, старе, особе са ин-

валидитетом, сиромашне, друштвено маргинализоване...)

- хуманитарни рад (обнова или уређење јавних простора, помоћ приликом природних катастрофа, ратних разарања...)

- социјални рад (пружање помоћи у здравственим и социјалним установама, борба против кршења људских права...)

- културни рад (пружање помоћи у организовању културних догађаја и манифестација, рад на очувању културне баштине...)

- заштита животне средине (учествовање у акцијама чишћења природе, учествовање у кампањама подизања еколошке свести, рад на заштити природних добара...)

У зависности од трајања активности волонтерски рад може се поделити на краткорочно и дугорочно волонтирање. Краткорочно волонтирање је ангажовање волонтера/ке на краћи временски период (од 2 недеље до 2 месеца) или само током трајања догађаја на ком волонтирају. Дугорочно волонтирање је ангажовање волонтера/ке на неком пројекту који траје дужи временски период (3, 6, 9 месеци или дуже).

Волонтирање се може разликовати и по начину организовања, па тако оно може бити формално или неформално. Формално волонтирање је организовано у оквиру организације или институције и има дефинисану структуру, циљеве, време трајања, активности и очекиване резултате, док је неформално волонтирање свака врста добровољне помоћи другој особи која се не одвија унутар организације или институције, него је повремени и спонтан.

Према географској распрострањености активности, волонтирање може бити:

- локално,
- национално и
- међународно

Посматрано на нивоу општине Кикинда, организовањем и спровођењем волонтерских програма, у којима учествују млади, баве се искључиво организације цивилног друштва.

Центар за подршку женама од 2004. године активно учествује у креирању и реализацији пројеката у програму "Youth in Action", а од маја 2006. Центар је акредитован за програм Европске размене волонтера (ЕВС). Овај програм омогућује младима стицање нових знања, упознавање културе, обичаја и стилова живота у земљи волонтирања. Од добијања акредитације до данас ЦПЖ је разменио 28 волонтера кроз ЕВС пројекте. Са партнерским организацијама из Норвешке, Немачке, Пољске, Португала, Словачке и Грчке младим људима је омогућен да на дугорочном волонтирању проводили од 3 до 12 месеци. Поред тога, од 2004. до данас у тренинг семинаре, Youth exchange пројекте, студијске посете и различите тренинге чији је носилац или партнер био ЦПЖ, било је укључено више од 300 младих.

Кикиндска иницијатива младих учествује у овом програму од 2009. године кроз тренинге и програме размене младих. У периоду од годину дана КИМ је у партнерству са међународним организацијама из Словачке, Пољске, Турске и Румуније омогућио младима да бораве у овим земљама и да заједно са вршњацима из других земаља стичу нова знања и искуства.

Постпесимисти Кикинде спроводе волонтерске програме кроз међународне и националне кампање.

Creativia спроводи волонтерске пројекте локалног карактера који за циљ имају изградњу цивилног друштва.

Црвени крст Кикинда спроводи волонтерске програме у оквиру хуманистичке области.

ОКОК спроводи волонтерске акцијама чистења

природе, учествовање у кампањама подизања еколошке свести грађана Кикинде

Рома Рота спроводи хуманитарне програме кроз пружање помоћи угроженим групама и многе друге.

Од неформалних група младих најактивнија је група Youth in Fire, чији активисти промовишу уличне перформансе у виду жонглирања и акробација са ватром.

Поред наведених организација, волонтерски програми намењени младима, а у оквиру којих је био ангажован велики број младих, били су организовани за потребе одржавања различитих манифестација: Ноћ музеја, Мамутфест, Кикинда шорт, музички фестивал Refuse / Resist...

Добар пример међу институцијама је Предшколска установа "Драгољуб Удицки" која спроводи волонтерски програм за студенте и васпитаче.

Канцеларија за младе, као део локалне самоуправе организује програме локалног волонтирања, као и едукације волонтера/ки.

Проблеми

Како би идентификовали проблеме са којима се сусрећу млади у овој области, Центар за омладински рад из Новог Сада је извршио истраживање методом фокус група где су млади дискутовали о различитим темама и проблемима у Кикинди, као и о својој улози у локалној заједници.

Као главну препреку за активно укључивање млади виде у недостатку слободног времена и информација. Такође млади су навели да им недостају знања и вештине о самоорганизовању, као и знања и информације о правима и обавезама ученичког парламента. Упркос свим позитивним аспектима формирања ученичких и студентских парламената у Кикинди, највећи проблем, по

мишљењу самих ученика/студената, је недостатак финансијских средстава потребних за реализовање активности, будући да не постоји ставка ни у школском ни у општинском буџету која се односи на ученичке и студентске парламенте.

Један од основних проблема, по мишљењу младих, је и тај што млади не знају где све могу да пронађу и ко је дужан да им обезбеди информације о институционалном активизму младих.

Општи циљ:

Млади су мотивисани, поседују знања, вештине и вредносне ставове за активно учешће у доношењу одлука битних за квалитет њиховог живота у општини Кикинда

Специфичан циљ:

Унапређено учешће младих у доношењу одлука битних за решавање проблема младих, унапређено активно учешће младих припадника/ца рањивих група: млади из приградских подручја, млади Роми, особе са инвалидитетом

Активности:

- Подршка акцијама, пројектима и програмима којима се млади упознају са активном улогом у процесима доношења одлука
- Подршка пројектима који доприносе јачању капацитета младих за управљање пројектним циклусима, управљање организацијама, као и умрежавање ученичких и студентских парламената, удружења за младе и неформалним групама младих на локалном нивоу
- Оснивање и функционисање локалног омладинског фонда при Канцеларији за младе којима се менторски и финансијски подржавају пројекти и активности неформалних група младих
- Оснивање и функционисање Омладинског клуба у Кикинди

Млади су као проблем навели и непостојање Омладинског клуба у граду.

Као главни проблем код волонтирања млади виде у томе што волонтерски рад није признат и прихваћен у јавности, као и у томе што постојећи волонтерски програми нису прилагођени и усмерени ка областима њиховог интересовања него се сва пажња посвећује већ постојећим волонтерским програмима (хуманитарном раду).

Општи циљ:

Унапређена политика рада са волонтерима у општини Кикинда

Специфичан циљ:

Млади су ангажовани у различитим волонтерским програмима (брига за друге људе, социјалне и хуманитарне области, културни догађаји, спорт..)

Активности:

- Подстицати креирање волонтерских позиција за младе у оквиру имплементације културних, спортских и других манифестација у граду и промовисати их међу младима
- Основати и развијати локални волонтерски сервис за младе, креирати базу волонтера/ки и волонтерских програма
- Организовати волонтерске радне кампове за младе

4.6. Мобилност и информисање младих

Информисање младих

У кикиндској општини постоји више локалних медија, од тога две телевизије, два недељника и две радио станице. Постоје и дописништва националних медија попут Радио Телевизије Србије, Вечерњих новости, Блица и Дневника, као и два локална интернет портала информативне и забавне природе. Иако постоје наведени ресурси, мали простор у овим медијима се даје младима или садржајима за младе. Такође, проценат младих особа које су у њима запослене је врло низак. У Радију Кикинда тренутно је запослено 20 особа, од којих је 4 младих. У Кикиндским новинама запослено је 9 особа, међу којима нема младих.

У Кикиндским су запослене две особе, од којих је једна млада, док постоји одређени број хонорарних сарадника, махом младих. Садржаја намењених младима на овим медијима има у незнатном проценту. Телевизија ВК у свом програму има омладинску емисију КЕТ, која је једина ове врсте на локалним гласилима.

Однедавно, младима је доступан Информатор Канцеларије за младе, који је покренут са циљем побољшања информисаности младих о могућностима и приликама за њих у нашем граду.

Једном месечно, у реализацији Културног центра Кикинда, излази Културни водич, који садржи све податке о културним и забавним дешавањима за наредни месец.

Такође, креирана је страница КЗМ-а на сајту Фејсбук, а на којој се могу пронаћи информације од

значаја за младе из разних области. Број оних којима је доступан интернет је задовољавајући, мада тај број драстично опада у сеоским срединама. Највећи број младих истиче управо социјалне мреже као извор информисања.

Постоје школски листови у појединим средњим школама, али не излазе у континуитету, нити постоји сталан тим који се бави уређивачком политиком истих.

На информисању младих раде и цивилне омладинске организације или оне које се баве младима. Оне су значајан извор информација које би младима могле бити битне, али ове информације нису довољно транспарентне већем броју младих, а саме организације нису умрежене, те не постоји јединствена база података од значаја за младе.

На основу истраживања које је спровела Канцеларија за младе у јуну ове године, на узорку од 110 испитаника старости између 15 и 30 година, изводи се закључак да половина испитаника сматра да је довољно информисана, док половина сматра супротно. Највише информација млади добијају путем интернета,

потом следе медији, пријатељи и родбина, а на последњем месту су школе. Чак 95,4% испитаника сматра да је потребно успоставити јединствен механизам информисања младих. Између осталог, испитаници су одређивали која их врста информација највише занима. Највећи број определио се за информације из области права младих, као и образовања и тражења запослења, док их у најмањем проценту интересују информације о психоактивним супстанцама и неформалном образовању, што говори о недовољно развијеној свести о значају и могућностима које оно пружа.

"информисаност је знање о догађајима"
Слободан Попов, 18 година

Оно што охрабрује је да се сви локални медији радо одазивају и извештавају о активностима организованим од стране омладинских или оних организација које се баве младима.

Проблеми са којима се сусрећу млади Кикинђани и Кикинђанке у области информисања

Млади Кикинде су у великој мери неинформисани о могућностима пружа локална заједница. Мањи број њих прати локалну штампу и телевизију, јер се махом информишу путем популарних сајтова. Један од могућих узрока оваког стања је и непостојање омладинских медија, као и незаинтересованост да се укључе у рад већ постојећих медија.

Изражен је и проблем непостојања едукативних радионица за рад у гласилима, тако да је број оних који су оспособљени за рад у медијима веома мали.

Такође, постоји изузетно мало емисија или рубрика које осмишљавају и реализују управо млади Кикинђани и Кикинђанке.

Мобилност младих

Мобилност младих у себи садржи неколико елемената, она између осталог означава туристичко путовање, путовање које за последицу има упознавање других култура, размену и стицање нових искустава, знања и вештина.

Највећи део младих Кикинде не путује, а као главни разлог наводи се недостатак финансијских средстава и информације о бесплатним или јефтиним понудама за путовање. Млади који су током анкете изјавили да путују, то

"мобилност је доступност у свако време на сваком месту" Андреј Тот, 17 година

углавном чине путем различитих омладинских размена и волонтерских кампова организованих од стране непрофитних организација, а у нешто мањем броју наводе се породична летовања и зимовања унутар земље.

Као главни актери у организацији путовања ван земље наводе се организације невладиног сектора које омогућавају одлазак на краткорочне и дугорочне размене младих. Ове организације врше и промоцију различитих програма попут "Млади у акцији". Пројекат "Европски волонтерска снага сарадње" организован је од стране Центра за подршку женама, а реализован је током 2009. године. Пројекат је подразумевао низ активности које су за циљ имале промоцију програма "Млади у акцији". Током овог пројекта, велики број младих сусрео се по први пут са информацијама о могућности размена младих широм Европе, што указује на проблем неинформисаности.

У мањој мери као организатори наводе се државне институције попут универзитета и средњих школа.

Проблеми са којима се сусрећу млади Кикинђани и Кикинђанке у области мобилности

Као највећи проблем у овој области појављује се неинформисаност младих о могућностима које им се пружају, а које би допринеле већој мобилности.

Такође, организације државног и непрофитног сектора које доприносе мобилности младих нису умрежене, те се јавља потреба за њиховим повезивањем, разменом искуства и подизањем квалитета и квантитета понуда одлазака на различите едукативне, образовне, волонтерске и друге семинаре, кампове, размене...

Иако су организације цивилног друштва

главни актери у овој области, неке од њих нису довољно оспособљене да се баве програмима размена, те се идентификује потреба за едукацијом и оснаживањем истих.

Одређени део младих наводи слабо познавање страних језика, као и страх од непознатог као разлог неодласка на путовања ван земље.

Општи циљ:

Подизање нивоа информисаности младих

Специфичан циљ:

Побољшање информисања кроз већу доступност информација свим категоријама младих

Активности:

- Креирање и спровођење промотивних активности за младе у општини Кикинда кроз постављање инфо пултова на прометним местима
- Оснивање и функционисање информативног сајта за младе општине Кикинда који покрива све сегменте Локалног акционог плана за младе
- Додатно опремање и промоција како сеоских, тако и градских интернет локација

Специфичан циљ:

Повећање учешћа младих у креирању информативних садржаја

Активности:

- Организовање едукативних радионица предвођених стручним особама

Општи циљ:

Млади су информисани и мотивисани да учествују у програмима путовања унутар и ван земље

Специфичан циљ:

Повећана доступност програма који се баве разменом младих

Активности:

- Информисање и оснаживање младих за учешће и вођење активности које унапређују мобилност младих
- Организовање бесплатних конверзацијских радионица страних језика

Специфичан циљ:

Подизање капацитета локалних омладинских организација и оних које се баве радом са младима за писање и реализацију пројеката који би допринели већој мобилности младих

Активности:

- Информативни и образовни програми за све који директно раде са младима на промоцији и реализацији пројеката мобилности (удружења, школе, млади лидери)

4.7. Екологија и одрживи развој

“екологија је свет око нас који нас покреће и мотивише да се мењамо и прилагођавамо”

Ивана Смиљић, 16 година

Формално образовање младих у области екологија и очување животне средине у општини Кикинда обухвата основно упознавање са основним еколошким појмовима у оквиру предмета чувари природе у основним школама, као и средње у оквиру смета техничар за заштиту животне средине средње стручне школе “Милош Цњански”. Стицање теоријских знања из проблематике загађења и заштите животне средине, као и стручна пракса омогућава младима да се похађањем овог смера информиршу и активно укључе у организације и секције које се баве заштитом животне средине.

Упознавање и праћење еколошких трендова и укључивање у решавањ локалних еколошких проблема предности су које млади добијају кроз формално образовање у овој средњој стручној школи. То потврђују и подаци добијени на основу анкете спроведене у завршним разредима смера техничари за заштиту животне средине по којима је преко 80% ученика упознато са локалним еколошким проблемима и преко 90% активно укључено у организације и акције везане за очување животне средине у Кикинди.

Интересовање за високо образовање у области екологије и одрживи развој показује тенденцију пораста. Све већа је бројност дипломираних еколога, инжењера и технолога заштите животне средине кој својим знањем и потенцијалом јачају капацитет младих у општини. Они такође представљају стручни кадар за едуковање младих и подизање еколошке свести.

“екологија је наука о животној средини, односно о простору који нас окружује, а она изучава узајамне односе између живих бића, као и односе између живих бића и неживе околине”

Филип Јунгић, 17 година

Према подацима Секретаријата за инспекцијске послове и заштиту животне средине у Кикинди је регистровано десет удружења која се баве питањима заштите животне средине. Удружење за екологију и едукацију, Удружење “Еко долина”, Покрет горана Кикинда, Удружење еколога Кикинде “Green Place”, Удружење “Штеванчева бара”, Удружење “Старо језеро”, Одред извиђача “Миладин Зорић - Гарача”, Удружење за спортски риболов и заштиту животне средине “Галадска”, Удружење “Сувача”, Одред извиђача Кикинда. Велики број еколошких акција у општини реализован је у оквиру секције ЕКО-ГЕН која окупља младе који похађају смер техничари за заштиту животне средине, као и заинтересоване појединце.

У оквиру локалне самоуправе присутан је Секретаријат за инспекцијске послове и заштиту животне средине, који омогућава реализовање активности и пројеката везаних за локална еколошка питања и пружа подршку невладином сектору који се бави проблематиком санације загађења и одрживог развоја. Средства из еколошког фонда Општине обезбеђује финансијску подршку свим заинтересованим младима и еко-групама. Предност представља само постојање општинског органа заинтересованог да поред сопственог ангажовања на санирању загађења укључи и финансијски подржи реализацију идеја младих опште.

Проблеми са којима се сусрећу млади у Кикинди у области екологије и одрживог развоја

Млади у Кикинди показују низак ниво знања везан за основне еколошке појмове и слабу информисаност о проблемима обешумљености, дивљих депонија, лошег квалитета ваздуха и воде за пиће у општини што показује и анкета спроведена у средњим школама у одељењима од првог до четвртог разреда. Мање од 10% ученика упознато је са појмом одрживи развој, а незнатни проценат њих је упућен у приоритетне проблеме загађења у општини. Разлог томе јесте и недостатак неформалног еколошког образовања. Пажња глобалним и локалним еколошким питањима посвећује се спорадично, искључиво обележавањем важних датума у зеленом календару када се масовније активирају млади. Едукативне трибине, стручни скупови, радионице, еко-кампови као значајан вид неформалног образовања у потпуности изостаје.

Еколошка свест младих је на ниском нивоу, највероватније као последица неупућености у предности које одрживи приступ природним ресурсима (рециклирање секундарних сировина, прелазак на алтернативне изворе енергије, проширивање површина под шумама,...) може обезбедити како појединцу тако и целокупној заједници. Присутно је неодрживо поступање младих према природи због неразвијене свести о последицама које оно проузрокује (бацање отпадака ван места предвиђених за то, уништавање зелених површина, младих садница...).

Када је у питању мотивисаност младих за укључивање у еколошке организације поред већ постојећих 30% према подацима анкете око 50% није сигурно, док 20% није спремно да постане активан члан неке еко-организације у Кикинди. Слабу мотивацију и инертност показују и одговори ученика да нису они ти који треба да се баве проблемима загађења у општини нити размишљају о томе.

Неадекватна информисаност и непознавање законских оквира и еколошких прописа карактеристично је за младе у општини. Неупућеност у диспозиције и санкције које су прописане правом животне средине, као и неупућеност у међународне конвенције и протоколе које је наша земља ратификовала, резултат је непостојања адекватног извора информисања.

У оквиру формалног и неформалног образовања у раду са младима укључен је велики проценат неадекватног стручног кадра. И даље је недовољан број младих квалификованих стручњака за послених и институцијама и школама на образовању и упућивању младих у еколошку проблематику.

Ангажованост младих у невладином сектору који се бави питањима очувања животне средине је релативно мала. Највећи проценат испитаника обухваћених анкетом потврдио је чланство и активно ангажовање у оквиру секције ЕКО-ГЕН, док чак 70% испитаника није члан ни једне организације, нити је раније учествовало у активностима очувања животне средине.

Недовољна подршка се пружа институцијама и осталим субјектима (организацијама, секцијама) које ангажују младе у области екологије. Према подацима анкете чак 99% младих сматра да није довољна укљученост младих у решавање локалних еколошких проблема.

Оснаживање идеја младих и финансијска подршка упркос постојању и наменском трошењу средстава из општинског еколошког фонда, често изостаје. Затвореност и незаинтересованост општинских, покрајинских и републичких фондова за финансирање пројеката и реализацију идеја младих један је од основних проблема. Присутна је и лоша координација и комуникација између еколошких фондова, општинских органа и невладиног сектора. Велики број група грађана управо из тог разлога, постоји само формално, годинама не спроводи активности на очувању животне средине.

Упркос постојању великог броја невладиних организација које се баве актуелним еколошким проблемима већина је неактивна, недовољно организована, поседује недовољан број младих активиста, недостаје им стратешки приступ проблему, изостају конкретна решења и акције.

У малој мери је присутна мобилност, повезаност и сарадња младих из кикиндске и суседних општина. Проблем представља и затвореност ка прекограничној сарадњи, чиме се не искоришћава предност пограничног места, какво је Кикинда, за размену искуства и кадра.

Могућности које постоје и које је неопходно у што већој мери искористити када су у питању млади и екологија у општини Кикинда јесу повећање

прекограничне сарадње. Погранична места у Румунији, близина границе са Мађарском, Хрватском и осталим развијеним земљама у региону које су прихватиле европске стандарде и ојачале капацитете у решавању еколошких проблема треба да послуже као пример добре праксе младима у нашем граду. Активније повезивање, размена и сарадња младих омогућила би трансфер искуства околних земаља у нашу општину.

Отвореност међународних фондова за пројекте прекограничне сарадње финансиране кроз приступне фондове ЕУ (IPA, SCOPES ....) из области заштите животне средине пружа могућност укључивања младих из Кикинде у билатералну сарадњу и реализовање еколошких пројеката за чије финансирање републички фондови немају довољно средстава.

Једна од основних могућности да се младима обезбеди активније ангажовање у локалној еколошкој политици јесте израда дугорочног, одрживог Локалног акционог плана политике за младе, са конкретним циљевима и активностима које ће то омогућити.

Глобална претња која би успорила и онемогућила спровођење плана за активније укључивање младих у решавање еколошких проблема јесте изузетно лоша економска ситуација како у земљи, тако и у региону. Нестабилна политичка ситуација на свим нивоима од општинског до републичког могла би да угрози спровођење активности везаних за младе и екологију у општини. Општа инертност и пасивност, како институција, тако и одговорних појединаца потенцијално би могла да онемогући реализацију идеја младих при решавању еколошких проблема. Претњу представља и непрепознавање идеја младих од стране локалне самоуправе. Једну од могућих потешкоћа представља и одливање квалификованог младог кадра из општине услед лоших услова живота и незапослености.

Општи циљ:**Унапређење еколошког образовања младих****Специфичан циљ:**

Подизање нивоа неформалног образовања младих

Активности:

- Реализација едукативних трибина и еколошких радионица у граду и селима

- Организовање летњих еколошких кампова и летње школе у природи

Специфичан циљ:

Побољшање формалног еколошког образовања младих у основним и средњим школама

Активности:

- Увођење атрактивних еколошких садржаја

- Еколошка едукација (обилазак терена у оквиру природних добара, обиласци загађивача, мониторинг станица...)

Општи циљ:**Подизање еколошке свести младих****Специфичан циљ:**

Млади су боље информисани о локалним еколошким проблемима и упознати са еколошким потенцијалима општине

Активности:

- Емисије на локалним ТВ станицама, репортаже, интервјуи са стручњацима и одговорним лицима за квалитет животне средине у општини, чланци у новинама, извештаји о квалитету животне средине на сајтовима

- Пројекције документарних филмова, поставке изложби са темом заштићених подручја, угрожених врста, санитарних депонија, богатством енергије у општини

Специфичан циљ:

Млади учествују у конкретним акцијама заштите и унапређења животне средине

Активности:

- Акције уређења и чишћења површина

- Акције озелењавања и ревитализације простора

- Акције прикупљања и рециклаже отпада

Општи циљ:**Подстицање регионалне и прекограничне сарадње еколошких удружења****Специфичан циљ:**

Повезивање удружења и сарадња младих при решавању конкретних еколошких питања

Активности:

- Организовање округлих столова, расправа о конкретном еколошком проблему

- Спровођење заједничких активности за решавање проблема

4.8. Безбедност младих

“безбедност је кад смо сигурни да неће бити проблема, а чак иако се нешто лоше деси знамо да ће ту бити људи који ће нам помоћи да тај проблем решимо”

Дајана Станкић, 17 година

“безбедност је када се поштује свако мишљење и свачија реч, када смо сви равноправни и када смо сви у слози”

Ђорђе Бенгин,
18 година

“безбедност је мир, несамоћа и ненасиље”

Гордана Микић, 15 година

Безбедност је једно од основних права и предуслова за испуњавање других права и развоја човека и грађанина.

С обзиром на то да безбедност младих представља приоритетни циљ државне политике веома је важно да се тај приоритет поштује и на локалном нивоу и зато ова област заузима појединачно поглавље у првом Локалном акционом плану за младе на територији општине Кикинда.

У Кикинди су развијене све установе које се баве младима у области безбедности (Центар за социјални рад, Полицијска управа, Савет за безбедност, Саветовалиште за младе, Црвени крст, Канцеларија за младе).

У Кикинди едукацију младих у области превенције наркоманије, насиља и безбедности у саобраћају спроводе ПУ Кикинда, Саветовалиште за младе, Црвени крст, удружење “Центар за подршку женама”, омладинска организација КИМ и разна друга удружења.

На територији ПУ Кикинда успостављен је “Школски полицајац”, у три основне школе и четири средње школе. Један од основних циљева овог програма је развијање превенције деликата на подручју школа и реализација превентивних акција и програма намењених подизању нивоа безбедносне културе код ученика, њихових родитеља и наставног особља. У току 2010. године на плану

Статистички приказ стања

Табела 16. Преглед извршених кривичних дела са елементима насиља:

	2008.	2009.	%
Лака телесна повреда (122)	13	11	-15,4%
Тешка телесна повреда (121)	15	3	-80%
Насиље у породици (194)	2	3	50,0%
Насилничко понашање (344)	1	2	100%
Учествовање у тучи (123)	1	1	0,0%
Угрожав.оп.ор. при тучи или свађи (124)	1	1	0,0%
Злостављање или мучење (137)	0	1	100%
Угрожавање сигурности (138)	0	1	100%
Спречавање јавног скупа (151)	0	0	0,0%
Укупан бр. КД	33	23	-30,3%

Табела 17. Старосна структура жртве кривичног дела са елементима насиља

	2008.	2009.	%
Малолетни	4	3	-25,0%
Пунолетни	27	23	-15%
Укупно			
од 15 до 18	4	3	-25,0%
од 18 до 25	19	16	-16%
од 25 до 30	8	7	-12,5%
Укупно	31	26	-16%

Табела 18. Укупан број учесника у саобраћајним незгодама старости од 15 до 30 година

	2008.	2009.	%
Учесници несреће	120	115	-4,16%
Повређени	68	64	-5,88%

школа спроведена су два пројекта. Пројекат "Отворена врата" био је намењен ученицима појединих средњих школа, а циљ пројекта је био упознавање средњошколаца са структуром и начином рада ПУ Кикинда. Пројекат "Цивилна патрола" је кренуо да се спроводи крајем 2010. године, а планира се и његов наставак у 2011. години.

У школама и другим васпитно образовним установама у току 2010. године извршено је укупно 23 прекршаја и 39 кривичних дела. Од тог броја 23 кривичних дела и 18 прекршаја су извршени у школама које покривају школски полицајци, а 16 кривичних дела и 5 прекршаја је извршено у школама где није реализован рад школских полицајаца. У школама на подручју ПУ Кикинда у највећем броју су разбијена школска стакла, затим следе крађе и ситне крађе и туче између ученика.

У току 2010. године није било регистрованих случајева који имају одређена обележја националних, верских или расних ексцеса.

Центар за социјални рад ради са следећим групама младих: деца и омладина угрожена породичном ситуацијом (деца чија су оба родитеља умрла, деца непознатих родитеља, деца напуштена од родитеља и деца лишена родитељског старања); злостављана деца; социјално и материјално угрожена деца; деца родитеља спречених да врше родитељску дужност; деца из

породица са поремећеним односима родитеља; деца родитеља у бракоразводном спору и деца из разведених бракова; деца и омладина са поремећајима у понашању; асоцијална понашања деце; вршиоци дела и прекршаја испод 14 година, вршиоци кривичних дела и прекршаја преко 14 година и млађа пунолетна лица.

Основни суд у Кикинди пружа грађанима правну помоћ, међународну правну помоћ и врши друге послове одређене законом. Основни суд у првом степену суди за кривична дела за која је као главна казна предвиђена новчана казна или казна затвора до десет година и десет година ако за поједине од њих није надлежан други суд. Основни суд одлучује о молби за престанак мере безбедности или правне последице осуде за кривична дела из своје надлежности.

Најзначајније изазове, ризике и претње по безбедност младих представљају делинквенција (вршење кривичних дела), насиље и саобраћајне незгоде.

Укупан број прекршаја извршених од стране лица старости од 14 до 30 година у 2008. је 467, а у 2009. је тај податак 401.

Укупан број жртава прекршаја у 2008. години је 183 лица (старости од 14 до 30 г), а у 2009. години је 229 (старости од 14 до 30 г).

Општи циљ:

Развијено сигурносно и безбедно окружење младих

Специфичан циљ:

Развијени квалитативни медијски и едукативни програми који доприносе унапређењу безбедносне културе младих на територији општине Кикинда

Активности:

- Спровођење различитих едукативних про-

грама/обука за младе и представнике/це медија за промоцију ненасиља, мировног образовања и безбедности младих у сарадњи са организацијама цивилног друштва и институцијама

- Умрежавање и склапање партнерства са свим институцијама које се баве безбедношћу младих на територији општине Кикинда у циљу покретања заједничких акција, програма, фестивала, спортских и културних догађаја за младе, а који ће промовисати безбедност младих

4.9. Слободно време и спорт

“спорт је занимљив, здрав, али и тежак начин живота”
Каи Давид Меланк, 16 година

“слободно време је време које човек користи како би себе и/или људе око себе учинио срећним”
Феђа Томашев, 18 година

“спорт је по мом мишљењу паметан начин за стварање добре навике, одличне организације, развијање менталних и физичких способности, и поврх свега пут ка неописиво добром осећају када увидиш да су ти труд, вредан и континуирани рад исплативи, пре свега кроз лично задовољство и dostizanje личног апсолутног потенцијала, тако и кроз нова пријатељства и победе”
Корана Буљин, 17 година

Слободно време младих

Слободно време подразумева време које млади сами креирају и користе га по сопственом нахођењу за стваралаштво, дружење, читање, слушање музике, неформално образовање, друштвено-политичку активност, физичку активност или за нешто друго.

Конкретна подела не постоји, али се може рећи да су два основна облика коришћења слободног времена:

- Позитивни облик. Квалитетно проведено сло-

бодно време подразумева испуњавање слободног времена садржајима који побољшавају квалитет живота индивидуе (спортско-рекреативне активности, друштвена активност, стваралаштво, волонтирање, неформално образовање...)
- Негативан облик. Коришћење слободног времена подразумева испуњавање слободног времена садржајима који би могли да угрозе индивидуу, њено здравље и живот (коцка, употреба психоактивних супстанци)

извор: Проф. др Милена Микалачки, Спортска рекреација, Универзитетска научна књига, Нови Сад, 2005.

С обзиром на то да слободно време није засебна област, оно се не налази ни под чијом директном надлежношћу. Различити органи републичке и покрајинске управе и локалне самоуправе се баве различитим сегментима ове области.

У разговору са младима различитог узраста, образовног профила и места пребивалишта у општини Кикинда, урађено је испитивање начина на који млади у Кикинди проводе слободно време. Највећи број њих је задовољно начином на који испуњава слободно време, али се више од половине испитаника жали на недостатак слободног времена услед великог броја школских обавеза.

На питање КАКО ПРОВОДИТЕ СВОЈЕ СЛОБОДНО ВРЕМЕ?, више од половине броја испитаних, чак 52% је рекло да слободно време најчешће проводи дружећи се, 12% испитаних слободно време проводи унапређујући своје способности кроз учешће на тренинзима, семинарима и у програмима неформалног образовања, 19% кроз спортске активности, док се 17% младих досађује и нема идеју како да квалитетно проведе слободно време.

Спорт

Брже, више, јаче (лат. Citius, Altius, Fortius)

Олимпијски мото

Спорт представља све форме физичке активности које кроз необавезно или организовано учешће појединаца, има за циљ унапређење физичког и менталног здравља, образовања, социјалне повезаности или постизања резултата на такмичењима свих нивоа.

Савет Европе, 2001

Под изразом спорт се обухвата више изведених појмова, попут школског спорта, рекреативног спорта, такмичарског (врхунског и квалитетног спорта), спортског менаџмента и слично.

Осим по квалитативном нивоу, спортове је могуће разврстати и на олимпијске и неолимпијске.

Такође спортови се могу поделити на групне и индивидуалне. У групне спортове спадају сви спортови који се изводе групно, где највеће место заузимају спортске игре, фудбал, кошарка, одбојка, рукомет, ватерполо, хокеј, али ту такође спадају и спортови као што су сплаварење, софтбоул, маратон, итд. Самосталним (појединачним) спортовима се сматрају они где се појединац сам залаже за своје успехе. У индивидуалне спортове спадају атлетика, борилачке вештине, гимнастика, пливање и други. Међутим, постоје и спортови који се могу изводити и појединачно и групно, ту спадају тенис, уметничко клизање, стони тенис, скокови у воду и други.

Међу младима су традиционално најпопуларнији спортови фудбал, кошарка и одбојка, а следе тенис, пливање и одласци у теретану.

Школски спорт

Међународна повеља о физичком васпитању и спорту, коју је УНЕСКО усвојио 1978. године, у првом члану наглашава да је Бављење физичким-васпитањем и спортом фундаментално људско право за све. У националном школском систему, реализација овог права школске деце и омладине је обезбеђена кроз редовну (обавезну) наставу физичког васпитања.

Школски спорт има за циљ развој масовног спорта међу школском омладином, ширење хуманих идеја у спорту, да везује и зближава школску омладину, као и стварање услова који ће младима пружити могућност да развију своје стваралачке потенцијале у спорту.

У општини Кикинда се анализом у домену система школског спорта уочило да су млади недовољно мотивисани за бављење школским спортом, као и да стручни људи који би требали да воде ову област су недовољно организовани.

Врхунски спорт

У Закону о спорту врхунски спорт је дефинисан као област спорта која обухвата спортске активности које показују изузетне (врхунске) спортске квалитете и резултате. То практично значи да само они спортисти и спортске гране који постижу врхунске резултате на међународној сцени могу имати атрибут врхунског спорта.

Квалитетан спорт обухвата све спортске активности које се спроводе у оквиру поједине спортске гране, а чија се такмичења одржавају од локалног, покрајинског до националног нивоа.

Будући да је Кикинда, град са дугом и богатом спортском традицијом која датира од друге половине 19. века, на територији наше општине постоји и ради велики број спортских удружења и организација.

У општини Кикинда постоји 11 фудбалских клубова, 3 у граду, од чега су два мушка и један женски, и 8 фудбалских клубова у селима општине, осим су Сајану. У нашој општини је недавно основан и клуб америчког фудбала. Постоје 4 рукометна клуба, од тога је један женски, а један се налази у Мокрину. Што се тиче кошаркашких клубова на територији наше општине има их 5, од чега су три мушка и два женска, с тим да се један кошаркашки клуб налази на селу. У Кикинди постоје три одбојкашка клуба, од тога је један женски. Борилачки спортови и вештине су младима доступни у оквиру више клубова. Постоји бокс клуб, џудо клуб, 3 карате клуба, клуб реалног аикидоа, као и клуб борилачких спортова и вештина. Млади у Кикинди се могу бавити атлетиком у оквиру два атлетска клуба. Стоним тенисом се млади мади могу бавити у оквиру 3 стонотенисерска клуба. Тенис је заступљен у оквиру 2 клуба. Што се тиче водених спортова заступљени су пливање, са два клуба, ватерполо са једним клубом и клуб подводних активности. На територији наше општине постоје и три куглашка клуба. У нашем граду

функционишу и раде и аеронаутички, боди билдинг, стрељачки, шаховски, коњички клуб, као и два плесна клуба. Особе са инвалидитетом се баве спортом у оквиру два спортска клуба.

Рекреативни спорт

Као синоним за ово карактеристично подручје спорта користи се: рекреација, рекреативни спорт, фитнес, спорт за све, велнес и сл. Овај назив је ушао и у законодавну процедуру кроз нацрт Закона о спорту где се дефинише као област која обухвата бављење спортским активностима ради одмора и рекреације, унапређења здравља или унапређења сопствених резултата у свим сегментима популације.

Победити себе, бити активан и упознати се са свим вредностима редовне физичке активности су све више опредељења стотину људи који пешаче, трче, возе бицикл и ролере, пливају, скијају, вежбају, уче одређене вештине итд. Последњих година одомаћио се и термин енглеског порекла фитнес (fitness). Фитнес, поред вежбања обухвата и начин живота који подразумева вежбање, правилну исхрану, програме психичког растеређења, релаксацију и естетске програме.

Младима у Кикинди су доступни и часови јоге, аеробика, пилатеса и таи чаи, и капацитети неколико фитнес центара и теретана.

Посебна специфичност је и то што у нашем граду постоје и два клуба који се баве планинарским спортом.

Поред формално организованих спортских клубова, млади се рекреативно баве спортом у оквиру неформалних група, где пре свега мислимо на слободно пењање, вожњу ролера и скејт борда, као и на рекреативни бициклизам.

Општина Кикинда је богата садржајем спортско рекреативних активности, али и поред тога уочено је да младима у Кикинди недостаје довољна подршка за бављење оваквом врстом активности.

Проблеми младих у области спорта

С преласком из детињства у адолесценцију мења се улога спорта (то више није спонтана и креативна активност), као и његова развојно-психолошка функција. Спорт постаје покретач вршњачке социјализације. Ово је, истовремено, и прелазни период у којем постоји опасност нагло смањења интересовања за спорт. Уколико се спорт опажа као компетитиван, физички напоран и захтеван у погледу времена и уколико се користи као средство вредновања особа, млади могу да се осећају недовољно способним за такво улагање. Ова опасност прети свим категоријама становништва, а девојчице и девојке свих узраста и из свих социо-економских средина јесу посебно рањива категорија, јер их и родни стереотипи обесхрабрују у бављењу спортом.

Међу младима је релативно мали број оних који се бави спортом, организовано или рекреативно у периоду средње школе. Највећа укљученост младих у спортске активности је изражена у основношколском, а најмања у студентском узрасту. Светски подаци показују да до највећег пада у бављењу спортом долази при преласку са средњошколског на факултетско школовање.

Истовремено, постоји тренд све раније "професионализације" спорта деца у све млађим узрастима постају чланови спортских клубова и све се раније суочавају са селекцијом и организованом обуком. Бављење спортом, на тај начин, уместо да буде масовна и игровна активност, постаје престижна активност доступна само одабраним, тако да је неретко критеријум за бављење спортом социо-економски статус породице.

Појаве и трендови у спорту који имају негативне последице по развој појединца јесу: рана селекција; елитизам и остављање по страни великог броја деце и младих; употреба спорта као средства вредновања личности; недоступност; навијачке страсти које воде у физичко насиље и нетолеранцију.

Најчесталији одговор младих на питање зашто се не баве спортом јесте недостатак времена.

Један од основних проблема који наводе млади су садржаји који се нуде кроз редовну наставу физичког васпитања, јер нису у складу са њиховим потребама, те млади нису мотивисани за бављење спортом у оквиру школе.

Такође, ту је и лош систем организованих ваннаставних и такмичарских активности који није адекватно уређен на релацији школа - јединица локалне самоуправе - република, а деловање различитих институција које се баве спортским активностима је неусклађено. Већина спортских манифестација намењених школској омладини изводи се стихијски и није адекватно испраћена од стране медијских и маркетиншких агенција и јавних предузећа.

У школском спорту је присутан и проблем недостатка реквизита, а постојећи реквизити су неодговарајући и нису у складу са интересовањима младих. Спортске сале у школама и уређена игралишта у школским двориштима, по правилу се, изнајмљују чиме постају недоступна за младе да се рекреативно и бесплатно баве спортом.

У области квалитетног спорта највећи је проблем што објекти за овакву намену нису довољно ни финансијски, а ни инфраструктурно оснажени, те капацитети ових објеката не одговарају потребама младих.

Непостојање трим стазе представља највећи проблем у рекреативном вежбању. Вежбање на отвореном које је већ планирано требало би да буде у склопу трим стазе, и у близини спортско-пословног центра "Језеро" или на терену који је плански одређен за то.

Општи циљ:

Млади су информисани и мотивисани да квалитетно проводе слободно време

Специфичан циљ:

Младима је доступан већи број садржаја за квалитетно провођење слободног времена

Активности:

- Суфинансирање програма (кампова, радионица...) који имају за циљ квалитетно провођење слободног времена

Општи циљ:

Млади су мотивисани да се баве спортом

Специфичан циљ:

Развој и промоција школског спорта

Активности:

- Организовање алтернативних видова вежбања и занимљивих садржаја који могу да се понуде на часовима физичког васпитања, али и на секцијама и ваннаставним активностима као што су: теретане, бадминтом, фризби, итд...

Специфичан циљ:

Ширење хуманих идеја, развој програма спортског навијања и спортске културе

Активности:

- Рад са навијачима (едукација и информисање младих о спортској култури и фер плеју)

Специфичан циљ:

Млади имају услове за развој стваралачких потенцијала у области спорта

Активности:

- Уређење спортских терена у школама и осавремењавање спортске опреме

- Укључивање младих у акције уређења, постављања и одржавања спортских терена

- Обезбеђивање простора и услова за спортске активности свих категорија младих на јавним местима

- Изградња скејт парка

ПОВЕЗАНОСТ СА ОСТАЛИМ СТРАТЕШКИМ ДОКУМЕНТИМА

5.1. Усклађеност са Националном стратегијом за младе

Локални акциони план политике за младе општине Кикинда је усклађен са Националном стратегијом за младе Републике Србије у делу циљева дефинисаних приоритених области, мера и активности. Овај документ је подршка имплементацији Националне стратегије за младе и има за циљ развој партнерства између државног, цивилног и бизнис сектора на локалном, покрајинском, републичком и међународном нивоу.

5.2. Услађеност са другим локалним стратегијама

Локални акциони план политике за младе општине Кикинда, омогућиће:

- умрежавање локалних актера који се баве младима
- обезбеђивање комуникације са покрајинским и националним актерима како би се ефикасније реализовала омладинска политика у општини Кикинда
- ефикасније и ефективније коршћење свих расположивих ресурса
- адекватно повезивање са другим релевантним локалним стратешким документима

МЕХАНИЗМИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И ЕВАЛУАЦИЈЕ

6.1. Имплементација Локалног акционог плана политике за младе

За реализацију Локалног акционог плана политике за младе општине Кикинда потребно је обезбедити средства у Буџету општине Кикинда.

Начин и поступак остваривања права на доделу средстава из буџета општине Кикинда за реализацију пројеката којима се остварују циљеви дефинисани Локалним акционим планом политике за младе општине Кикинда потребно је уредити посебним актом на следећи начин:

- право на доделу средстава за реализацију пројеката којима се остварују циљеви дефинисани Локалним акционим планом политике за младе општине Кикинда могу да остваре удружења која своју активност реализују на територији општине Кикинда и уписана су у регистар код надлежног органа;
- финансирање пројеката се врши путем јавног конкурса који ће расписати локална самоуправа - Савет за младе и Канцеларија за младе, најмање једном годишње;
- конкурс спроводи Комисија за реализацију Локалног акционог плана политике за младе општине Кикинда, коју образује и именује председник општине Кикинда, на предлог Савета за младе;
- у састав Комисије могу бити предложене само особе које имају искуство у раду са младима, што се потврђује биографијом и најмање две препоруке;

Комисија треба у свом саставу да има пропорционалан број представника и представница удружења младих и за младе, институција и установа које се баве младима, представника и представница општинских органа и служби (од чега најмање један представник/ца Канцеларије за младе и један Савета за младе); најмање једна половина чланова и чланица Комисије мора бити млађа од 30 година; Комисија треба да: дефинише циљеве и услове Конкурса, на основу мера дефинисаних Локалним акционим планом политике за младе општине Кикинда, за сваку од 9 области; достави текст јавног конкурса Савету за младе и Канцеларији за младе; изврши оцену пројеката; сачини образложен предлог за финансирање пројеката којима се остварују циљеви дефинисани Локалним акционим планом политике за младе општине Кикинда; достави предлог Савету за младе ради добијања мишљења; поднесе извештај председнику општине Кикинда.

Канцеларија за младе општине Кикинда треба да:

- припреми образац пријаве на Конкурс за финансирање пројеката којима се остварују циљеви дефинисани Локалним акционим планом политике за младе општине Кикинда;
- јавно објављује Конкурс и
- припрема образац за извештаје о реализацији пројеката.

6.2. Мониторинг и евалуација Локалног акционог плана политике за младе

Праћење и вредновање реализације пројеката којима се остварују циљеви дефинисани Локалним акционим планом политике за младе општине Кикинда треба да врши тим за мониторинг и евалуацију, који образује и именује председник општине Кикинда на предлог Савета за младе и Канцеларије за младе.

Тим за мониторинг и евалуацију треба да чине представници/це:

Савета за младе,

Конкурсне комисије за реализацију Локалног акционог плана политике за младе општине Кикинда, градских органа и служби,

Канцеларије за младе,

удружења младих и за младе (са искуством у области реализације, праћења и евалуације пројектних активности).

Како би реализација Локалног акционог плана политике за младе општине Кикинда била ефикасније и детаљније праћена, потребно је да Канцеларија за младе путем јавног конкурса ангажује омладинску организацију, односно организацију за младе која би радила мониторинг и евалуацију пројеката којима су додељена средства из општинског буџета, а којима се остварују циљеви дефинисани Локалним акционим планом политике за младе општине Кикинда. Организација би била ангажована за један конкурсни циклус, а извештаје би подносила Канцеларији за младе и тиму за мониторинг и евалуацију. Процедuru мониторинга, као и начин, структуру и временски распоред извештавања формулисала би Канцеларија за младе и Савет за младе. Извештаје о мониторингу тим за мониторинг и евалуацију треба да доставља Савету за младе, Канцеларији за младе и Конкурсној комисији. Завршни извештај о мониторингу и извештај о евалуацији тим за мониторинг и евалуацију доставља Савету за младе и Канцеларији за младе.

Извештај о евалуацији представља основни материјал на основу кога Конкурсна комисија формулише циљеве наредног конкурса. На основу извештаја била би извршена и ревизија Локалног акционог плана, јер он треба да садржи процену делатности свих мера које су финансиране као и њихов утицај на локалну средину и младе.

Сваке календарске године, као и на крају четворогодишње ревизије документа, Канцеларија за младе и Савет за младе би припремили извештај о реализацији Локалног акционог плана политике за младе општине Кикинда и подносили га Скупштини општине Кикинда. Извештај о реализацији Локалног акционог плана политике за младе општине Кикинда за сваку календарску годину, као и завршни четворогодишњи извештај, објављивао би се на сајту СО Кикинда.

ПРИЛОЗИ

ПРИЛОГ I

Списак спортских организација и удружења

АЕРОНАУТИКА

АК "КИКИНДА"

АТЛЕТИКА

АК "ПАРТИЗАН"

ОАК "КИКИНДА"

БОДИ БИЛДИНГ

ББК "СЛОБОДА" Нови Козарци

БОКС

ОБК "КИКИНДА"

ЏУДО

Џудо клуб "ПАРТИЗАН"

ФУДБАЛ

ОФК "КИКИНДА"

ФК "ЖАК"

ФК "КОЗАРА" Банатско Велико Село

ФК "ПОЛЕТ" Наково

ФК "СЛОБОДА" Нови Козарци

ФК "ЦРВЕНА ЗВЕЗДА" Руско Село

ФК "ВОЈВОДИНА" Башаид

ФК "ДЕЛИЈА" Мокрин

ФК "БОРАЦ" Иђош

ФК "НАПРЕДАК" Банатска Топола

ЖФК "КИКИНДА"

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

КАФ "Мамути"

КАРАТЕ

"ХАИКЕН"

"ФЕНИКС"

"КИКИНДА"

ПЛЕС

"ФИЕСТА"

"КВИК СТЕП"

РЕАЛНИ АИКИДО

КРАС "КИКИНДА"

РУКОМЕТ

РК "ЦРВЕНА ЗВЕЗДА" Мокрин

МРК "КИКИНДА"

ЖРК "КИКИНДА"

РК "ПАРТИЗАН"

СТОНИ ТЕНИС

СТК "КИКИНДА"

СТК "ЧАРНОЈЕВИЋ"

СТК "ФЛИП"

СТРЕЉАШТВО

СК "КИКИНДА"

ШАХ

ШК "РАДНИЧКИ"

ТЕНИС

ТК "КИКИНДА"

ТК "МОКРИН"

ВАТЕРПОЛО

ВК "ЖАК"

ОДБОЈКА

МОК "КИКИНДА"

ЖОК "КИКИНДА"

ОК "КИ-0230"

ОСОБЕ СА ИНВАДИЛИТЕТОМ

"БУДУЋНОСТ"

СДИ "КИКИНДА"

ПЛАНИНАРСКИ СПОРТ

ПД "КИНЂА"
СПК "ПЕНТРАКС"

ПЛИВАЊЕ

ПК "БАНАТ"
ПК "КИКИНДА"

ПОДВОДНЕ АКТИВНОСТИ

КПА "ПАНОНАЦ"

КЛУБ БОРИЛАЧКИХ ВЕШТИНА И СПОРТОВА

"НОВА ДИМЕНЗИЈА"

КОШАРКА

КК "ВЕЛИКА КИКИНДА"
ЖКК "ГИМНАЗИЈА"
ЖОКК "КИКИНДА"
КК "КИКИНДА"
КК "ВОЈВОДИНА" Башаид

КОЊИЧКИ СПОРТОВИ

КК "БАНАТ"

КУГЛАЊЕ

КК "РАДНИЧКИ-ЛК"
ЖКК "ТОЗА МАРКОВИЋ"
ЖКК "РАДНИЧКИ"

ПРИЛОГ 2

Стратешки документи које је донела Влада Републике Србије која се тичу младих

Национална стратегија за младе

Стратегија за управљање миграцијама

Национална стратегија за превенцију и заштиту деце од насиља

Стратегија за борбу против дрога у Републици Србији за период од 2009. до 2013. године

Национална стратегија одрживог развоја

Стратегија развоја заштите менталног здравља

Стратегија развоја образовања одраслих у Републици Србији

Стратегија унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији

Национална стратегија за борбу против ХИВ/АИДС-а

Национална стратегија запошљавања

Стратегија развоја здравља младих

Стратегија за смањење сиромаштва

Све стратегије се могу наћи на веб сајту Владе Републике Србије www.srbija.gov.rs

ПРИЛОГ 3

Међународне организације

UNICEF - www.unicef.org/serbia www.unicef.rs

UNDP - www.undp.org.rs

UNODC - www.unodc.org

ILO - www.ilo.org

UNFPA - www.unfpa.org

IOM - www.iom.int www.iomyouth.rs

UNHABITAT - www.unhabitat.org.rs

UNIFEM - www.unifem.sk

ПРИЛОГ 4

Корисни линкови

CO Кикинда - www.kikinda.rs

Министарство омладине и спорта -
www.mos.sr.gov.rs

Министарство животне средине и просторног
планирања - www.ekoplan.gov.rs

Министарство здравља - www.zdravlje.sr.gov.rs

Ministarstvo kulture - www.kultura.sr.gov.rs

EACEA - <http://eacea.cec.eu.int>

Easy Travel Card (ETC) - www.etc.org.rs

EC - http://ec.europa.eu/youth/index_en.html

Euro 26 - www.euro26.rs

European Youth Portal - <http://europa.eu/youth>

Infostud - www.infostud.com

Inter Rail - www.interrail.net

Агенција за заштиту животне средине -
www.sepa.sr.gov.rs

Mingl - www.mingl.org

Млади истраживачи Србије - www.mis.org.rs

Национална служба за запошљавање -
www.nsz.sr.gov.rs

Олимпијски комитет Србије - www.oks.org.rs

Организација за борбу против ХИВ/AIDS-а
www.jazas.org.rs

Савез за школски спорт и олимпијско васпитање
Србије - www.skolskisportsrbije.org.rs

SALTO - <http://www.salto-youth.net/see/>

Удруженје бекпекера Србије -
www.backpackers.org.rs

Феријални савез - www.ferijalci.org.rs

Центар за подршку женама - www.podrska.org.rs

Центар за развој еколошке свести - www.well.org.rs

www.astra.org.rs

www.bullying.co.uk

www.pedagog.rs

www.savetovalisteprotivnasilja.org

www.seeyn.org

www.stetoskop.info

www.svetzdravlja.com

www.zdravstvena.info

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Акциони план политике за младе Општине Кикнда 2011 - 2015

општи циљ	специфичан циљ	активност	индикатори	носиоци активности	извори финансирања	временски рок
ОБРАЗОВАЊЕ						
Млади су мотивисани, поседују знања, вештине и вредносне ставове за активно учешће у раду и вођењу ученичких и студентских парламената	Едуковани водитељи/водитељке ученичких и студентских парламената кроз континуиран и систематски рад	Кампање подршке учешћа ученичких и студентских парламената у унапређењу наставних садржаја и развоју програма ваннаставних активности	Број реализованих кампања Број учесника обухваћених пројектом Број ученичких и студентских парламената обухваћених пројектом Број образовних институција обухваћених пројектом Број извештаја у медијима	Ученички и студентски парламенти, удружења у сарадњи са КЗМ, школама...	МОС ПССО ЛС Други извори финансирања	2011-2012
		Едукација чланова ученичких и студентских парламената за учешће у унапређењу наставних садржаја и развоју програма ваннаставних активности	Број учесника обухваћених пројектом Број парламената који су прошли обуку	Удружења Сарадња са: КЗМ, школама	ПССО ЛС Други извори финансирања	2012-2014
Неформално образовање је креирано и представљено младима на пријемчиви и атрактиван начин	Повећан ниво знања о предностима неформалног образовања	Спровођење неформално образовних програма за младе у области развоја комуникацијских вештина и кључних компетенција	Број младих који су учествовали у подржаним програмима неформалног образовања Број младих који први пут учествују у програмима неформалног образовања	Удружења младих Удружења за младе Сарадња са КЗМ, образовним институцијама	МОС ПССО ЛС Други извори финансирања	2012 -2015
		Спровођење неформално образовних програма за младе у сеоским срединама	Број младих који су учествовали у програмима неформалног образовања који се спроводе у сеоским срединама Број младих који први пут учествују у програмима неформалног образовања који се спроводе у сеоским срединама	Удружења младих Удружења за младе Месне канцеларије за младе Сарадња са КЗМ, школама, месним заједницама	МОС ПССО ЛС Други извори финансирања	2012 -2015

Даровити млади су препознати као потенцијал друштва и локалне заједнице	Развијен систем подршке постигнућима даровитих младих у различитим областима	Подршка укључивању даровитих младих у научно-истраживачки рад и промоција науке и истраживања међу младима	Број младих укључених у научно-истраживачки рад Број пројеката Број промоција	Удружења младих, Удружења за младе, Образовне установе КЗМ	МП ПССО ЛС	2011-2015
		Подршка остваривању изузетних постигнућа младих у култури и уметности и промоција њихових успеха	Број младих који су добили подршку Број и значај постигнућа	Установе културе Образовне установе КЗМ	МОС МП ПССО ЛС	2011-2015

општи циљ	специфичан циљ	активност	индикатори	носиоци активности	извори финансирања	временски рок
-----------	----------------	-----------	------------	--------------------	--------------------	---------------

СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА И ЗАПОШЉАВАЊЕ

Запошљавање, samozapošljavanje и развој предузетништва младих	Развијена свест младих о значају додатних едукација у циљу лакшег проналажења посла и активнијег коришћења услуга НСЗ филијала Кикинда и других активних мера запошљавања	Промоција програма запошљавања и услуга НСЗ у сарадњи са омладинским организацијама	Број промоција Број учесника обухваћених промоцијом Број медијских кампања	Удружења младих Удружења за младе Сарадња са НСЗ, другим удружењима и са локалним медијима	ЛС и Други извори финансирања	2011-2015
		Организација додатних едукација у циљу лакшег проналажења посла и samozapošljavanja (курсеви, обуке, тренизи)	Број одржаних едукација Број младих учесника	Удружења младих Удружења за младе ЛС	ЛС	2011-2015
	Повећане могућности за стицање праксе у циљу лакшег запошљавања младих у Кикинди	Спровођење промотивних активности, кампања у циљу повећања могућности за стицање праксе	Број активности информисања и саветовања младих Број учесника кампања	Удружења младих Удружења за младе	ЛС	2011-2012
		Подстицање и организовање стручне праксе младих	Број реализованих пројеката који се баве подстицањем стручне праксе младих Број учесника	Удружења младих Удружења за младе Државне институције Бизнис сектор	ЛС Бизнис сектор	2012-2015

општи циљ	специфичан циљ	активност	индикатори	носиоци активности	извори финансирања	временски рок
ЗДРАВЉЕ						
Подизање нивоа информисаности младих у области здравља	Млади су информисани о питањима правилне исхране, заштите менталног здравља, заштите репродуктивног здравља, превенције болести зависности	Организовати узрасно прилагођене превентивне програме у школи и ван ње, засноване на вршњачком образовању усмерене на информисање о правилној исхрани и физичкој активности	Број програма Број младих учесника Успостављена сарадња између релевантних актера (број удружења, институција, школа, младих)	Удружења младих и удружења за младе Сарадња са КЗМ, Домом здравља, школама...	ЛС Други извори финансирања	2011-2015
		Организовати већи број промотивних програма у селима усмерених на репродуктивно здравље, превенцију болести зависности и ментално здравље	Број програма Број младих учесника Успостављена сарадња између релевантних актера (број удружења, институција, школа, младих)	Удружења младих и удружења за младе Сарадња са КЗМ, Домом здравља, школама...	ЛС Други извори финансирања	2011-2015
	Већи проценат младих има развијену свест о важности здравља и развијене вештине неопходне за бригу о здрављу	Промовисати и развијати иновативне превентивне програме усмерене на развој здравих стилова живота и вештина за здраво живљење у сарадњи са Саветовалиштем за младе и одговарајућим служба Дома здравља	Број програма Број активности Број учесника	Удружења младих Удружења за младе Образовне и здравствене институције Црвени крст	ЛС Други извори финансирања	2011-2015
	Здравствене услуге су препознате од стране младих	Организовати програме промоције здравствених услуга на местима где се млади окупљају	Број програма промоције Број учесника Број институција и организација које учествују у програмима	Удружења младих Удружења за младе У сарадњи са: ЛС Здравственим и образовним установама, установама културе, здравственим службама, Саветовалиштем за младе	ЛС	2011-2015
	Унапређивати и развијати онлајн системе информисања младих у области здравља	Креиран најмање један онлајн систем информисања из саветовања младих у области здравља Број младих корисника	Удружења младих Удружења за младе Здравствене институције Саветовалиште за младе	ЛС	2013 -2015	

општи циљ	специфичан циљ	активност	индикатори	носиоци активности	извори финансирања	временски рок
КУЛТУРА						
Млади су заинтересовани за активно учешће у културном животу локалне заједнице	Млади иницирају, истражују, креирају и спроводе културне садржаје у општини Кикинда	Креирање и спровођење културних садржаја који прате потребе и интересовања младих из различитих националних и субкултурних група	Број садржаја Број учесника Структура садржаја и учесника	Удружења младих Удружења за млада Установе и институције културе КЗМ	ЛС МК КЗМ Други извори финансирања	2011-2015
		Креирање и спровођење културних садржаја које воде сами млади, подстицање вршњачке сарадње уз подстицање и неговање културне сарадње младих са села и младих из града	Број садржаја Број учесника Структура садржаја и учесника	Удружења младих Удружења за млада Установе и институције културе КЗМ	ЛС МК КЗМ Други извори финансирања	2011-2015
		Програми подршке развоја ауторског стваралаштва младих	Број програма Број учесника	Удружења младих Удружења за млада Установе и институције културе КЗМ	ЛС КЗМ Други извори финансирања	2011-2015
АКТИВНО УКЉУЧИВАЊЕ МЛАДИХ У ДРУШТВО, ВОЛОНТЕРИЗАМ						
Млади су мотивисани, поседују знања, вештине и вредносне ставове за активно учешће у доношењу одлука битних за квалитет њиховог живота у општини Кикинда	Унапређено учешће младих у доношењу одлука битних за решавање проблема младих, унапређено учешће младих припадника/ца рањивих група (млади из приградских подручја, млади Роми, особе са инвалидитетом)	Подршка акцијама, пројектима и програмима којима се млади упознају са активном улогом у процесима доношења одлука	Број акција, пројеката и програма Број учесника	Удружења младих, удружења за младе у сарадњи са КЗМ	ЛС	2011-2013
		Подршка пројектима који доприносе јачању капацитета младих за управљање пројектним циклусима, управљање организацијама, умрежавање ученичких и студентских парламената, удружења за младе и неформалним групама младих	Број пројеката Број учесника Број организација Број ученичких и студентских парламената Број удружења Број неформалних група Успостављено партнерство са ЛС	Удружења младих, удружења за младе у сарадњи са неформалним групама, ученичким и студентским парламентима, КЗМ	ЛС Други извори финансирања	2012-2015

		Оснивање и функционисање локалног омладинског фонда при КЗМ, којим се менторски и финансијски подржавају пројекти и активности неформалних група младих	Основан локални омладински фонд Број подржаних неформалних група младих Број младих укључених у активности и пројекте	ЛС у сарадњи са Саветом за младе и КЗМ	ЛС	2011-2015
		Оснивање и функционисање Омладинског клуба у Кикинди	Основан Омладински клуб у Кикинди Број младих укључен у рад Омладинског клуба Број активности Омладинског клуба	ЛС у сарадњи са Саветом за младе и КЗМ	ЛС	2011-2015
Унапређена политика рада са волонтерима у општини Кикинда	Млади су ангажовани у различитим волонтерским програмима (брига за друге људе, социјалне и хуманитарне области, културни и спортски догађаји...)	Подстицати креирање волонтерских позиција за младе у оквиру имплементације културних, спортских и других манифестација у граду и промовисати их међу младима	Број волонтера/ки Број институција у оквиру којих су креиране волонтерске позиције	Удружења, институције у сарадњи са КЗМ	ЛС	2011-2015
		Основати и развијати локални волонтерски сервис за младе, креирати базу волонтера/ки и волонтерских програма	Основан волонтерски сервис Број волонтера/ки Број програма локалног волонтерског сервиса Број организација, институција и установа укључених у рад Локалног волонтерског сервиса Креирана база волонтера/ки и волонтерских програма	Удружења младих, удружења за младе у сарадњи са КЗМ, институцијама и установама на територији СО Кикинда	ЛС	2011-2015
		Организовати волонтерске радне кампове	Број радних волонтерских кампова Број учесника Број организација	Удружења младих, удружења за младе, институције и установе, КЗМ у сарадњи са Саветом за младе	ЛС Други извори финансирања	2011-2015

општи циљ	специфичан циљ	активност	индикатори	носиоци активности	извори финансирања	временски рок
МОБИЛНОСТ И ИНФОРМИСАЊЕ						
Подзање нивоа информисања младих	Побољшање информисања кроз већу доступност информација свим категоријама младих	Креирање и спровођење промотивних активности за младе у општини Кикинда кроз постављање инфо пултова на прометним местима	Број активности Број инфо пултова Број младих који посећују инфо пултове	Удружења младих, удружења за младе, студентски и ученички парламенти, КЗМ у сарадњи са медијима	МОС ПССО ЛС	2011-2015
		Оснивање и функционисање информативног сајта за младе општине Кикинда који покрива све сегменте Локалног акционог плана за младе	Основа информативни сајт за младе Број корисника сајта Број младих укључених у израду сајта Број младих укључених у уређивање и ажурирање сајта	Удружења младих, удружења за младе, КЗМ у сарадњи са Саветом за младе	ЛС Други извори финансирања	2012-2015
		Додатно опремање и промоција како сеоских, тако и градских интернет локација	Број оспособљених интернет локација у општини Кикинда	Локална самоуправа	МОС ПССО ЛС	2011 -2015
	Повећање учешћа младих у креирању информативних садржаја	Организовање едукативних радионица предвођених стручним особама	Број радионица Број учесника Број сручних особа Број медија	Удружења младих Удружења за младе КЗМ Медији	МОС ПССО МК ЛС	2012 -2015
Млади су информисани и мотивисани да учествују у програмима путовања унутар и ван земље	Повећана доступност програма који се баве разменом младих	Информисање и оснаживање младих за учешће и вођење активности које унапређују мобилност младих	Број активности Број младих учесника Број укључених медија	Удружења младих, удружења за младе, медији у сарадњи са КЗМ	ЛС	2011 -2015
		Организовање бесплатних конверзацијских радионица страних језика	Број радионица Број страних језика Број младих учесника Број реализатора	Заинтересовани појединци Заинтересоване институције	Локални фонд за омладину	2011 -2015
	Подизање капацитета локалних омладинских организација и оних које се баве радом са младима за писање и реализацију пројеката који би допринели већој мобилности младих	Информативни и образовни програми за све који директно раде са младима на промоцији и реализацији пројеката мобилности (удружења, школе, млади лидери)	Број информативних и образовних програма Број реализованих пројеката путем сарадње медија, удружења и институција Број учесника Број медија	Удружења за младе Удружења младих Медији Организације Институције	ЛС Други извори финансирања	2012 -2015

општи циљ	специфичан циљ	активност	индикатори	носиоци активности	извори финансирања	временски рок
ЕКОЛОГИЈА И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ						
Унапређење еколошког образовања младих	Подизање нивоа неформалног образовања младих	Реализација едукативних трибина и еколошких радионица у граду и селима	Број успешно реализованих радионица и трибина у којима су млади узели активно учешће	Удружења КЗМ	Општински еколошки фонд ПСЗЖС МЖСиПП Други извори	2011-2015
	Побољшање формалног еколошког образовања младих у основним и средњим школама	Увођење атрактивних еколошких садржаја	Број учесника Број организованих садржаја	Образовне установе,МП Стручна лица Удружења младих, удружења за младе Заинтересоване институције, ЈП која се баве питањима ЖС Еколошка удружења	Општински еколошки фонд ПСЗЖС МЖСиПП Други извори	2011-2015
		Еколошка едукација (обилазак терена у оквиру природних добара, обиласци загађивача, мониторинг станица...)	Процент младих који је показао интересовање за еколошке проблеме након реализоване едукације	Образовне установе,МП Стручна лица Удружења младих, удружења за младе Заинтересоване институције, ЈП која се баве питањима ЖС Еколошка удружења	МП МЖСиПП	2011 -2015
Подизање еколошке свести младих	Млади су боље информисани о локалним еколошким проблемима и упознати са еколошким потенцијалима општине	Креирање и емитовање емисија на локалним ТВ станицама, репортаже, интервјуи са стручњацима и одговорним лицима за квалитет животне средине у општини, чланци у новинама, извештаји о квалитету животне средине на сајтовима	Број емитованих емисија и објављених чланака у медијима	Средства информисања Удружења младих Удружења за младе Еколошка удружења Стручна лица Општински секретеријат за ЗЖС и инспекцијске послове Канцеларија за младе	ПСЗЖС Општински еколошки фонд	2011 -2015
		Пројекције документарних филмова, поставке изложби са темом заштићених подручја, угрожених врста, санитарних депонија, богатством енергије у општини	Број младих који је посетио пројекцију филма, изложбу Број пројекција филмова Број изложби	Удружења младих Удружења за младе Еколошка удружења Стручна лица Општински секретеријат за ЗЖС и инспекцијске послове Канцеларија за младе	МЖСиПП ПСЗЖС Општински еколошки фонд	2011 -2015

	Млади учествују у конкретним акцијама заштите и унапређења животне средине	Акције уређења и чишћења површина	Број акција Број уређених и очишћених површина Број учесника	Удружења младих Удружења за младе Еколошкока удружења Стручна лица Општински секретеријат за ЗЖС и инспекцијске послове Канцеларија за младе	МЖСиПП ПСЗЖС Општински еколошки фонд Други извори финансирања	2011 -2015
		Акције озелењавања и ревитализације простора	Број младих садница Број акција Број учесника	Удружења младих Удружења за младе Еколошкока удружења Стручна лица Општински секретеријат за ЗЖС и инспекцијске послове Канцеларија за младе	МЖСиПП ПСЗЖС Општински еколошки фонд Други извори финансирања	2011-2015
		Акције прикупљања и рециклаже отпада	Број акција Број учесника Количина прикупљеног и рециклираног отпада	Удружења младих Удружења за младе Еколошкока удружења Стручна лица Општински секретеријат за ЗЖС и инспекцијске послове Канцеларија за младе	МЖСиПП ПСЗЖС Општински еколошки фонд Други извори финансирања	2011-2015
Подстицање регионалне и преко-граничне сарадње еколошких удружења	Повезивање удружења и сарадња младих при решавању конкретних еколошких питања	Организовање округлих столова, расправа о конкретном еколошком проблему	Број округлих столова и расправа Број учесника појединачно Број учесника институција и удружења	Еколошка удружења	Други извори финансирања	2011-2015
		Спровођење заједничких активности за решавање проблема	Број заједничких акција у којима су учествовали млади Број организација који је успешно умрежен	Еколошка удружења	Други извори финансирања	2011-2015

општи циљ	специфичан циљ	активност	индикатори	носиоци активности	извори финансирања	временски рок
БЕЗБЕДНОСТ						
Развијено сигурносно и безбедносно окружење младих	Развијени квалитативни медијски и едукативни програми који доприносе унапређењу безбедносне културе младих на територији општине Кикинда	Спровођење различитих едукативних програма/обука за младе и представнике/це медија за промоцију ненасиља, мировног образовања и безбедности младих у сарадњи са организацијама цивилног друштва и институцијама	Број обука/програма Број младих учесника Број медија Број цивилних организација Број институција	Удружења Институције које се баве безбедношћу	ЛС Други извори финансирања	2011-2015
		Умрежавања и склапање партнерства са свим институцијама које се баве безбедношћу младих на територи општине Кикинда у циљу покретања заједничких акција, програма, фестивала, спортских и културних догађаја за младе, а који ће промовисати безбедност за младе	Број укључених организација и институције Број остварених партнерстава Број укључених младих Број организованих догађаја који промовишу безбедносну културу	Удружења младих, удружења за младе, институције у сарадњи са КЗМ и ПУ Кикинда	ЛС Други извори финансирања	2011-2015
СЛОБОДНО ВРЕМЕ И СПОРТ						
Млади су информисани и мотивисани да квалитетно проводе слободно време	Младима је доступан већи број садржаја за квалитетно провођење слободног времена	Суфинансирање програма (кампова, радиоиница) који имају за циљ квалитетно провођење слободног времена	Број суфинансираних програма (школица, радионица) Број учесника	Удружења за младе Удружења младих У сарадњи са месним заједницама и школама	ЛС	2011 -2015
Млади су мотивисани да се баве спортом	Развој и промоција школског спорта	Организовање алтернативних видова вежбања и занимљивих садржаја који могу да се понуде на часовима физичког васпитања, на секцијама и ваннаставним активностима (теретана, бадминтон, фризби, итд.)	Број организованих активности Број учесника Број младих жена које су биле укључене у активности	Образовне институције удружења	ЛС МОС ПССО	2011 -2015

Ширење хуманих идеја, развој програма спортског навјања и спортске културе	Рад са навјачима (едукација и информисање младих о спортској култури и фер плеју)	Број организованих програма Број учесника Број промотивних активности	Удружења	ЛС ПССО МОС	2012 -2015
Млади имају услове за развој стваралачких потенцијала у области спорта	Уређење спортских терена у школама и осавременавање спортске опреме	Број уређених спортских терена у школама	МОС ПС за омладину и спорт Буџет СО Кикинда Други извори финансирања	МОС ПССО ЛС Други извори финансирања	2011-2015
	Укључивање младих у акције уређења постављања и одржавања спортских терена	Број уређених спортских терена Број младих укључених у акције уређења	Удрежења Месне заједнице Школе	МОС ПССО ЛС Други извори финансирања	2011-2015
	Обезбеђивање простора и услова за спортске активности младих на јавним местима Изградња скејт парка	Број спортских активности Број младих учесника Изграђен скејт парк	ЛС Удружења	МОС ПССО ЛС Други извори финансирања	2011-2015

подршка:

Покрајински секретаријат за спорт и омладину

Немачка организација за међународну сарадњу GIZ

ЈП "Аутопревоз" Кикинда

захваљујемо се:

Кикиндским, РТВ ВК, ТВ Рубину и Радио Кикинди на медијској подршци и промоцији

План за сваки дан
Локални акциони план за младе - Кикинда

ИЗДАВАЧ
Културни центар Кикинда

ЗА ИЗДАВАЧА
Срђан Тешин, директор

УРЕДНИК
Биљана Стојановић

ТЕХНИЧКО УРЕЂЕЊЕ ИЗДАЊА
Владислав Вујин

ЛЕКТУРА И КОРЕКТУРА
Маја Берар

ШТАМПА
Гармонд, Ново Милошево

ТИРАЖ
600

ИСБН: 978-86-85711-04-6

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

37.071.7-053.6 (497.113 Kikinda) "2011/2015"

ПЛАН за сваки дан : локални акциони план за младе -
Кикинда / уредник Биљана Стојановић - Кикинда : Културни
центар, 2011 (Ново Милошево : Гармонд) . - 93 стр. :
илустр. : 20 cm

Тираж 600.

ISBN 978-86-85711-04-6

а) Програми за младе - Кикинда - 2011-2015
COBISS.SR-ID 263378951